

Det här verket har digitaliserats vid Göteborgs universitetsbibliotek och är fritt att använda. Alla tryckta texter är OCR-tolkade till maskinläsbar text. Det betyder att du kan söka och kopiera texten från dokumentet. Vissa äldre dokument med dåligt tryck kan vara svåra att OCR-tolka korrekt vilket medför att den OCR-tolkade texten kan innehålla fel och därför bör man visuellt jämföra med verkets bilder för att avgöra vad som är riktigt.

This work has been digitized at Gothenburg University Library and is free to use. All printed texts have been OCR-processed and converted to machine readable text. This means that you can search and copy text from the document. Some early printed books are hard to OCR-process correctly and the text may contain errors, so one should always visually compare it with the images to determine what is correct.

ILLUSTRERAD TIDNING

IDUNN

FÖR · KVINNAN · OCH · HEMMET ·

GRUNDLAGD AV
FRITHIOF HELLBERG

UTCIVARE:
BEYRON CARLSSON

UPPLAGA **A**

N:o **3**

DEN 20 JAN. 1924

PRIS 35 ÖRE

REDAKTÖR
EBBA THEORIN

Drottning Victoria.
Nytagen fotografi exponerad å
den stora fotografiutställningen
i Liljevalchs konsthall.
Foto Jäger.

SVERIGES HISTORIA ÄR DESS KONUNGARS sade en gång en stor man. Ingenting kan emellertid numera vara mer vilseledande. Sveriges historia är dess redaktionssekreterares. Sedan vi upphört att storma polska slott och inte fika varken efter Vor eller Hinterpommern är det mellan papperskorgar och klisterburkar som vår utveckling sker. Nyss har en Skånetidning tilldelat Nobelpriset åt prins Carl som förmodligen går och ser på ny matsalsmöbel hos David Blomberg just nu. Så har Aftonbladet satt dit kronprinsessans pelare på Norrbro och de skulle stått där än till glädje för alla isynnerhet för chaufförerna ty det kan ju vara litet omväxlande att inte bara köra på lyktstolpar. Allt var således frid och gamman och redaktör Telander i AB. såg redan den välförtjänta Vasen hägra. Då natten till söndagen smyger sig Dagens Nyheters redaktionssekreterare dold av mörkret och det allmänna trettondagsfirandet till Norrbro, flyttar bort de granna pelarna och lyfter i stället dit ett par vovvar som av storleken att döma haft till vällovlige uppgift att bevaka slakteriet vid Enskede, innan de fått denna oväntade upphöjelse.

Man kan tänka sig vilken uppståndelse det blev när Stockholm vaknade och fann vovvarna ligga där och vifta på svansen. Behovet av luktsalt och hjärtstyrkande medel lär varit synnerligen stort den dagen i tidningskvarteret. Stort bättre var det inte vid Gustaf Adolfs torg. Axel Oxenstierna frågade Historien om det var meningen att det skulle bli någon hundfröjd där och John Forsell misstänkte att hundarna bara kommit dit för att skälla på Operan. Den enda riktigt belåtna är Ragnar Östberg som välvilligt åtagit sig att konstnärligt arrangera vovvarna och göra det med sådan fart att arbetet står så gott som färdigt efter 35 år dock med förbehåll att hundarna eventuellt få utbytas mot fontäner eller små kungagravar, och om så skulle finnas lämpligt placeras på Ladugårdsgärdet, framför Patentverket.

Så står saken för närvarande. Hur den skall utveckla sig överlämnas åt framtidens konsthistoria att skildra. Görs det lika spiritueellt och kunnigt som av Carl Laurin i hans nya volym Nordisk konst kan man vara belåten. Läs den boken, ha den nära er så ni kan ta till den då och då, den ger mer uppbyggelse än dussintals romaner. Det är kultur- och konsthistoria på samma gång, såsom i beskrivningen av hur konstnären F. W. Scholander om somrarna deltog som vanlig murare i byggnadsarbetena. Scholander fick alltså tillfälle att på nära håll se den tidens arbetare som han skildrar med en ibland rätt besk humor. Och Scholander beskriver hur de utom sina mer eller mindre mustiga visor, stundom kvicka, alltid lustiga i sin råhet, vilka överallt ljödo från morgon till kväll, också sjöngos sånger ur Fritjofs saga, vanligen Schackspelet, Isfarten och Vikingabalken med Crusells tonsättning.

Det skulle vara roligt att möta den arbetare som i våra dagar stämmer upp Fritjofs saga. Sjunger svensken förresten lika mycket nu som förr, eller är det tidens allvar som täppt till munnen på honom?

Boken är späckad med ypperliga små karaktäristiker av dessa tiders konstnärer

som vi nu högtidligt bekika på Nationalmuseum. De flesta voro oroliga andar dem världen därute gärna lockade. Det fanns dock ett undantag: den nämnda Westin som aldrig kunde förmås att göra en utlänsk resa trots att det skulle bekommit hans konstnärsskap mycket väl. Men skulptören professor Byström sa' spydigt om sin konstnärskamrat att Westin kunde inte leva om han inte varje kväll fick pannkakor och ölost hos sin mamma.

Skalden Nicander var däremot inte fullt lika begiven på sagda oskyldiga supanmat vilket framgår av Tegnér's ord till Svenska Akademiens sekreterare Bernhard v. Beskow då han bad denne »sätta brännvinsprovaren på honom för att se om Nicander innehöll mera sprit än som vore anständigt för Akademien».

Så där berättar Laurin om gamla tider och faller omdömet att »något oäkta ligger över mångt och mycket i svenskt liv under 1860- och 70-talet». Gud tröste oss ifall Carl Laurins son engång sätter sig till doms över 1920-talet, hans omdöme blir kanske inte mildare.

Apropå de gamla:

Drottninghusets ålderdomshem skall rivas meddelas det nu i tidningarna. Hoppet att den gamla byggnaden, en av Stockholms kvarlevor från äldre tider skulle kunna bevaras kom alltså på skam. Man stretade nog emot i det längsta men tomtspekulanternas siffror blevo till slut för frestande och nu få gummorna maka åt sig någonstans utom stan där det nog är skönt och friskt för all del men dit de gamla benen inte ha så lätt att hitta och ej göra

Svensk historia uppåt väggarna.

Karin Månsdotter presenterad av hr. Forseth.

Stadshusets i Stockholm Gyllene sal är ett rum som ej saknar sitt intresse att syna något på närmare håll. Speciellt erbjuda väggarna synnerligen givande studier i hur svensk historia ter sig ur en ung konstnär's synvinkel. Denna kvinnogestalt skall föreställa Karin Månsdotter. Figuren avslöjar det av historiska forskare okända faktum, att även Karin Månsdotter tycks haft sin tankeapparat något oredig.

det så gärna heller. Om bara den usla penningen tillåtit skulle man naturligtvis velat ha kvar det gamla huset och dess fridsamma trädgård med doftande blommor och fruktträden som på hösten voro alla plankklättrande pojks åtrå. Men det är nu ingenting att göra åt den saken, utvecklingen kräver utrymme och utvecklingen är en sträng herre. När han höjer sin myndiga stämma spritta gamla gummor till där de setat i sin kvällsskymnings stilla vrå med tankarna bort i fjärran tider. Vem vet hur funderingarna gå under en snövit hjässa, kanske vandra de borta i år då krafterna än voro ungdomsfriska och man styrde och ställde som man själv bestämde utan att någon djävdes skriva en på näsan var man skulle bo. Ja den tiden! Nu är man bara en orkeslös och betydelselös gamling som rycks upp med rötterna och flyttas undan utan att frågas om lov därför att det finns folk som hittat på att just där blir en alldeles bedårande våning med varmvatten och parkettgolv och en charmant matsal där man vid festmiddagsbordet kan höja sitt glas och utbringa en skål för värdinnan, kvinnan, mina damer och herrar, som vi ägna vår finaste dyrkan och omvårdnad, kvinnan som styr och behärskar oss alla, evad hon är ung eller gammal, leve kvinnan, leve hon!

Må de gamla pensionärerna få det gott och bra även i sin nya bostad. De komma ändå att bakom sina pelargoner förundrade titta fram på denna tid, häpnadsväckande som en trolleriseans. Nutidsmänniskan vandrar ju varje dag i undrens värld. Han trycker på en upphöjning i väggen och lampans ande tar den nya Aladdin på sin starka axel och bär honom upp fem, sex våningar eller mer. Han lyfter på en mikrofontratt och Münchhausens medhjälpare med den starka hörseln blir en dövnice i jämförelse med vad som här uppfattas av fjärrljud. Det är sådant man framför allt vill ha nu för tiden. Det finns i fysiken något som heter *horror vacui* motvilja mot tomrum. Dess moderna motsvarighet är *horror silentii*, fasa för allt som är tystnad. Mycket pengar ligger och väntar på den som förstår att rätt utnyttja detta. På en Stockholmsrestaurang uppträder kvällsdags en s. k. ziganorkester vilken torde representera det mest fasaväckande en person med föråldrade levnadsvanor egentligen kan föreställa sig ifråga om själslig tortyr ty den filar på sina instrument i ett, i ett, halvtimme efter halvtimme, man får inte ett ögonblicks lugn, inte andrum att säga ett ord till sitt bordssällskap, ingen möjlighet att göra sig hörd för detta infernaliska oväsen. Flyr publiken med händerna för öronen från det musikaliska infernot? Visst inte. Lokalen är överfylld av folk, damernas ögon glänsa, herrarna hyckla åtminstone intresse om de också inte ha det, man trivs utmärkt bra; stället representerar ju nutidsmänniskans ideal i fråga om förströelse: mesta möjliga larm med minsta möjliga tankeförbrukning.

Celestini

KOLONNER ELLER LEJON?

IDUN VILL VETA VAD dess teaterkritiker tycker om Norrbroförslagen? Är det för att lejon och kolonner skola vara liksom proscenium till den mäktiga fond, som heter Tessins slott? Eller är det därför att han i Afrika råkat komma i mer än vanligt intim beröring med djuren själva så som de ströva genom sina tysta, vidsträckta kungariket? I så fall vill jag säga att man betänker sig två gånger innan man går fram och klappar någon av de stora kattorna på huvudet. Och man gör oklokt i att släppa loss dem i en storstad, den må vara hur kringgårdad av förordningar som helst. Ty de bitas ändå om de vilja. Och morra.

Nej. Norrbroförslagen böra ännu så länge diskuteras av konstdoktorer och skönhetsråd. Gärna i samförstånd med arkitekter. Det är ju "gefundenes fressen" för dem. När sakkunskapen sedan sagt sin heliga mening och gett oss ett definitivt förslag, tillkommer det alla andra att kritisera. Ty det tror var och en att han kan. Både kontorsfröknar och direktörer och jazzgossar

och hembiträden. Naturligtvis. Så dum är väl ingen att han inte kan säga tulpanaros. Men vem gör en?

Det är således väl tidigt för en lekman att yttra sig. Men skulle han ändå säga något, bleve det ungefär som följer:

Låt oss ännu en tid titta på kolonnerna innan vi efter känt föredöme utropa: kolon-

krafterna på en dylik uppgift. Må de i tidens fullbordan träda fram!

Helgeandsholmen i Strömparterrens nivå. En framtidsbild av Ragnar Östberg. Hj. Molin har utfört etsningen och tillägnat den åt Sveriges riksdag.

ner, vad gören I här? Låt oss sedan vara tacksamma att Dagens Nyheter byter ut dem mot två gipskatter, c:a 2,300 år gamla. När vi sett på dem tillräckligt länge, är tiden mogen för Ragnar Östberg att oförtövat ordna Gustaf Adolfs torg, Norrbro och hela Helgeandsholmen i enlighet med sin storstilade plan. Ty detta är huvudsaken. Ha vi sedan råd med ett par lejon, så sätt för all del dit dem. Men varför gräva i egyptologien? Det finns ju redan två pampiga exemplar på Lejonbacken. De nya böra vara nära släkt till dem. Inte nödvändigtvis ur samma kull, men låt oss säga kusiner. Och vi ha duktiga konstnärer, som säkert intet högre önska än att pröva

Clewe!

FRILUFTSLIV FÖR FABRIKSARBETERSKOR

DET FÖRSTA RESULTATET AV KVINNORNAS IDROTTRIKSDAG, I SAMARBETE MED IDUN.

JAG SKALL ALDRIG GLÖMMA, sade rektor Maria Aspman i en diskussion under Kvinnornas Idrottsriksdag, en syn från den fabrik jag besökte: där stod rad vid rad unga flickor, och varanda en arbetade för brinnande livet med att stoppa tändstickor i askar — ingenting annat. — Ja, tillade en stund senare en annan talarinna, fru Facht från Separators intressekontor, det kanske värsta är i alla fall, att dessa unga kvinnor, som efter sitt enformiga arbete trängta till frisk förströelse, levnadsglädje, de ha i de flesta fall inga verkliga hem, inga tillfällen att få den förströelse, som skulle bilda den sunda jämvikten mot det enformiga arbetet — de äro många fall hänvisade helt enkelt till gatan.

Vad som föranledde denna diskussion var ett föredrag vid Kvinnornas Idrottsriksdag av assistenten vid Statens yrkesinspektion fröken Ida Fischer om »Fabriksarbete och friluftsliv» — ett föredrag som inom parentes sagt hörde till de mest uppmärksammade vid mötet. Hon lämnade därvid även en del praktiska uppslag, och det är till dessa uppslags förverkligande, som Idun nu inbjuder.

Först några ord om hur fabriksarbeterskorna ha det i sitt arbete — bara ett par belysande bilder, som fröken Fischer drar fram ur sin rika erfarenhet:

Allt ackordsarbete medför en viss spänning. Man vill förtjäna så mycket som möjligt. Den nervslitning detta medför kan hos mycket unga arbeterskor framkalla ryckiga nästan spasmodiska kroppsrörelser. Så gick det nyligen en ung flicka på en karamellfabrik. Hon rullade in karameller i papper och ville gärna hinna med vissa 1000-tal om dagen. Hela hennes överkropp följde med vid var och en av de annars ganska obetydliga handrörelserna.

Vid stillasittande arbete har man en an-

nan sak att räkna med och det är arbeterskornas stora känslighet för kyla och drag. Kroppen intar vid t. ex. sömnadsarbete en nästan orörlig ställning. Blodet kommer ej i omlopp. Man känner sig frusen och ruskig. 4—4½ tim. i sträck kan man sitta i samma ställning utan att röra på sig. Sömmerskor vilja också i regel ha minst 22°—23° varmt i arbetslokalen och äro ytterst känsliga för den minsta fläkt.

Den faktor i det industriella arbetet, som det är svårast att finna bot för, är enformigheten. Maskinarbete i allmänhet måste sägas vara ytterst enformigt. Att mata en maskin, att t. ex. oupphörligt, oupphörligt passa på att föra materialet in i den, att på ett boktryckeri skjuta in blad i en häftmaskin el. dyl. är enformigt. Eller ett annat exempel. Den skickligaste väverskan är den som sitter stilla vid sin vävstolslänga och följer med ögonen väv efter väv. Hon gör ingen annan rörelse än denna ögonrörelse, att med blickarna i ett, i ett följa vävarna, tills en tråd brister och en vävstol stannar, då hon går fram och knyter vid tråden.

Övergäendet från det gamla hantverket, där man arbetade en sak från början till slut, och till det moderna till ytterlighet gående detaljarbetet inom fabriken, har mest bort-

(Forts. sid. 65.)

Fabriksarbeterskor i friluftsgymnastik i Varala, Finland. I Varala utanför Tammerfors hålles varje sommar en 4 veckors gymnastikkurs för omkr. 60 fabriksarbeterskor, som så utbildas till lärarinnor i gymnastik och lek för sina kamrater. Ett föredöme för oss!

H. E. EKSTRÖMS JÄSTMJÖL

IDUNS KVINNOKLUBBAR STARTA

MEDLEMMARNAS BETYG: »DET ÄR DETTA VI LÄNGTAT EFTER».

»NÄR JAG LÄSTE I IDUN OM ATT Iduns Kvinnoklubb skulle stiftas», yttrade till en bredvidsittande en fru, som hade kommit upp — ensam som så många andra — vid första klubbssammankomsten den 9 jan., »då kände jag strax, att här var något som liksom kallade på mig personligen. Jag har min man och mina barn, det är sant, men eljes är jag mycket ensam, och det är väl därför som denna klubb — det känner jag med samma — ger mig så mycket!» Samma tanke och känsla kom i andra ord fram samtalsvis hos den ene efter den andre bland de hundratals deltagarna i kvällens möte. »Jag har eljes aldrig tillfälle bli bekant med några jämnåriga», sade den unga flickan. »Det är så roligt få träffa andra än sina arbetskamrater», sade hennes litet äldre medsyster. »Det är detta vi längtat efter.» Kort och gott: det låg i luften en sådan där tacksamhet och en sådan där känsla av att ett behov fyllts, vilken skapar god, naturlig stämning. Damer, vilka icke hunnit mer än nämna sitt namn för varandra, blevo strax goda vänner, hade trevligt samman vid te-koppen och bytte adresser. Och alla frågade mycket ivrigt, när nästa sammankomst blir. Låt oss tala om det med samma: Iduns kvinnoklubbens möten bli varannan onsdag, och nästa sammankomst äger alltså rum onsdagen den 23 jan. kl. 7,30 e. m. i Fenix' festvåning. Men därom mer här nedan.

Nu har ju också Iduns Kvinnoklubb i fru Marika Stjernstedt fått en idealisk ordförande. Hon var en medryckande talarinna och en förtjusande värdinna. Under hennes ordförandeskap antogs stadgarna för den nya klubben. De komma att tryckta utdelas till samtliga klubbmedlemmar. Här strax den kanske viktigaste underrättelsen: årsavgiften blir fem kronor. Överskjutande kostnader bestrider tidningen Idun.

Till styrelse valdes: ordförande fru Marika Stjernstedt, sekreterare fru Ebba Theorin, skattmästare fru Svea Segerblom och klubbmästare fröken Tyra Hagstrand.

Vilka voro för resten med? frågar ni. Ack — alla, eller som ni själv brukar säga i vardagsspråk: »alla möjliga». Den unga kvinnliga doktorn och den unga författarinnan sutto sida vid sida med den unga bildade flicka, som nyss tagit plats som hembiträde, eller med den gråhåriga, världskloka frun. För resten skall medlemsförteckning så småningom återges i Idun. Hittills ha omkr. 150 personer anmält sig.

Nu var också fru Stjernstedts föredrag vad man verkligen kan kalla tändande: spirituellt och samtidigt enkelt och med en hel del praktisk livsfilosofi, som vädjade till vars och ens eget hjärta och erfarenhet.

Vid tesupén efter föredraget fick man fram några talanger bland klubbmedlemmarna: fru Ebba Sjögren sjöng och reciterade, och en annan dam spelade.

Nästa sammankomst: syafton, där man får lära sig mattknytning.

Onsdagen den 23 jan. kl. 1/2 8 samlas vi alltså igen, då till en syafton. Lokal blir Fenix' festvåning, Adolf Fredriks kyrkog. 10. Te serveras som förut till kr. 1,50. Te-

biljett löses vid ingången. Det blir musik och uppläsning, såsom meningen är att det skall bli vid varje syafton. Endast klubbmedlemmar ha tillträde. Anmäl er alltså snarast på Iduns redaktion, om ni vill bli medlem.

Och så består det vid nästa möte något alldeles extra: en av klubbmedlemmarna kommer att visa, hur mattknytning tillgår. Det är förtjusande roligt att knyta mattor, det intyga alla de som på de senaste månaderna hängett sig åt denna hobby. Det är inte heller svårt, och vackra mönster ha komponerats bl. a. av Hultgrenska ateljén.

Marika Stjernstedt om den unga flickan förr, nu och i framtiden.

Vi återge här ett kort sammandrag av fru Stjernstedts föredrag första klubbaftonen:

Vad ställning hade en ung flicka på 90-talet? Jo, för den enklare flickan fanns jungfruplats och anställning i fabrik, för medelklassflickan inte stort annat än att stanna i familjen. Av pappa bestods en fast summa i klädpengar, t. ex. 300 kr. om året, som skulle räcka till kläder, böcker, korrespondens — det var den självständighet, som den tidens unga flicka åtnjöt. Så fördrev hon i alla fall tiden så gott hon kunde i väntan på att fästmannen skulle komma. Och om fästmannen inte kom — ja, då blev det för henne att söka skaffa sig något intresse. En och annan kunde ju ha lyckats övertala sin pappa att skicka henne till Uppsala. Men ännu på 90-talet torde detta ej skett utan en viss strid. Man fann det ej naturligt i ett hem, att dottrarna skulle studera; först och främst tillkom en sådan förmån sönerna. Nå, så fanns den litterära banan. D. v. s. en »bana» var den inte för flickorna, som på sin höjd kunde bedriva skriftställerier som en »hobby», för nöjes skull, inte att existera på. Det hade inte varit »fint»; och framför allt hade det varit högst emanciperat. Emancipation var förrästen ett ord, som man jämt och ständigt hörde — är det inte underligt att nu, när kvinnorna väl äro på allvar »emanciperade», hör man det aldrig! Jag minns att när jag en dag i Uppsala slog mig ned i Stadshotellets kafé tillsammans med ett par studenter och studentskor ansåg jag det själv som ett djärvt tilltag. En annan dag förmälde ryktet, att jag blivit sedd på gatan i uppknäppt kavaj — det

var ett slags kavaj, som just blivit modern — och några upprörda tanter inberättade det strax till de mina. Men då blev jag upprorisk, marscherade ut på gatan, knäppte upp kavajen ännu värre och körde till på köpet händerna i kavajfickorna. Ja, odygdiga och dygdiga funnos då som nu... Helt visst kan man säga, att den myckna kontrollen för hämmade mycket självsvald och skyddade flickor, som det kanske annars skulle ha gått illa för, men var den alltför sträng, kunde den verka motsatsen och det är en stor och betydelsefull vinst att den nu ersatts av ökande egen ansvarskänsla.

Nutidsflickan känner få eller inga band. Hon arbetar vid mannens sida i snart sagt alla yrken, på en del manliga håll sedd med oblida ögon, på andra, förnuftigare, med mera kamratliga.

Nå, så har då nutidskvinnan det idealiskt — fri, oberoende, självförsörjande? Ack, det finns en liten skugga: ensamhetskänslan. Medan man är helt ung, går allt bra — dans och liknande förströelser utfylla angenämt de lediga stunderna — men så kommer en tid, då man blir äldre och inte längre roas av sådant. Man blir bitter och tänker: »Vad det är litet som är roligt, vad tjänar det till att göra sig besvär, vad allting är dumt och galet.» Saken är ofta den, att kvinnan sliter ut sig genom en nästan överdriven ambition, — det var också vad en nervläkare försäkrade mig här omdagen. Hon vill kunna och orka lika mycket som mannen — för att visa, att hon duger lika bra i livskampen — men hon har inte hans förmåga av avspänning. Och så bli hennes nerver och hennes humör slitna i förtid. Avspänning, det är alltså vad denna klubb vill lära kvinnorna. Lära dem att slå sig lösa när arbetet för dagen är slut, skingra deras ensamhetskänsla, vederkvicka dem med tankeutbyte i en ny miljö, fördriva missmodet och pessimismen. En ung flicka sade en gång till mig: — »Det är besynnerligt, jag kan aldrig minnas att det rägnade när jag var barn, det var idel sol och vackert väder.» Så bör det vara: vi ska bara minnas de roliga och soliga av vad som varit — och därjämte tro, att det också allt framgent kommer goda och soliga dagar.

En Iduns kvinnoklubb bildas också i Malmö.

Fru Marie-Louise Donnér organiserar.

Den nya klubbens styrelse har enligt stadgarna rätt att se till, att systerklubbar organiseras på platser utanför Stockholm. Den första Iduns kvinnoklubb utanför Stockholm får Malmö. Där har fru Marie-Louise Donnér benäget åtagit sig att, med bistånd av andra damer i Malmö, organisera Iduns kvinnoklubb. Syfte och läggning bli desamma som Stockholmsklubbens. Likaså blir årsavgiften 5 kr. Kostnader därutöver bestridas av Idun.

Anmälningar till medlemskap mottagas av fru Donnér, tel. 4825. Meddelande om lokal och program följer senare i Idun.

Fru Marie-Louise Donnér, som organiserar Iduns Kvinnoklubb i Malmö.

FOTOGRAFERA MED EN KODAK OCH KODAK FILM

OBS! NAMNET - EASTMAN KODAK COMP. - PÅ KODAK KAMEROR OCH FILM

ALLA FOTOGRAFISKA ARTIKLAR, FRAMKÄLLNING OCH KOPIERING BÄST GENOM

HASSELBLADS FOTOGRAFISKA A.-B. GÖTEBORG · MALMÖ · STOCKHOLM

NOBELPRISET: FÖR OCH EMOT

HAR NÅGON ORÄTTVISA BLIVIT BEGÅNGEN VID SVENSKA AKADEMIENS SENASTE DOMSLUT?

Till svar å eder ärade förfrågan, vill jag framhålla att min innersta tanke varje gång Nobelpriset i litteratur utdelats varit: hur är det väl möjligt, att i denna värld av skiftande synpunkter och åskådningar sjutton svenska herrar och en dam ska kunna besitta den oerhörda beläsenhet — låt vara att de bilda den Svenska Akademien — som fordras, för att fullt rättvist premiera det bästa litterära verket i hela världen?

Betänk: hela världen!

Men så har nästa tanke blivit den:

Människan kan ju aldrig göra mer än sitt bästa — och inte en akademi heller.

Om folk sedan inte blir nöjda med resultatet får man ta det lika lugnt som jag är säker på att Svenska Akademien tar kritiken från vissa litterära kretsar och klickar i England.

Somliga pennor äro ju vässade enbart för att skicka ut missnöje i en inte över hövan fridslysten värld.

Julia Svedelius.

Att reda upp principerna för utdelandet av Nobelpriset är sannerligen en uppgift som den enkle medborgaren bör vara glad att få lämna i Akademiens för tillfället väl kvalificerade händer. Men man kan ju ur sin personliga sympatisynpunkt med stort intresse diskutera de speciella valen. Det är väl intet tvivel om, att den engelskspråkiga litteraturen, som för närvarande har så mycket att ge oss, borde ha kommit ihåg mera än som nu varit fallet. Och då blir ju Hardy utan tvekan det namn man först tänker på. Undertecknad skulle nog i likhet med många inträskade helst sett honom som 1923 års Nobelpristagare. Man kan säga att han är för gammal för att ha mycken glädje av priset. Men Nobelpriset är inte bara till för Nobelpristagarnas skull — vad litteraturen beträffar åtminstone. Det har, tycks det mig, sin största mission för oss i synnerhet och även för världen i övrigt däri att det aktualiserar och ger spridning åt god litteratur, som kanske kan vara föga känd.

Att Yeats, som varit så gott som okänd för den stora allmänheten i Sverige, tillhör dem som denna allmänhet bör vara tacksam att ha fått odgonen öppna för, synes mig fullkomligt odisputabelt. Och varje antydning om »Kejsarens nya kläder» eller »en fruktansvärt upphöjd Chronsough» i detta sammanhang bär enligt min mening uppenbart en stämpel av — vi kunna ju till omväxling säga — Bengtzénska vyer.

Karl Asplund.

Svenska Akademien har naturligtvis full rätt att handla efter eget omdöme. Men det vore önskvärdt, att dess principer vid utdelningen av litteraturpriset kunde tydligare klarläggas, även av det skälet, att vi då bleve fria från många »Varför?», som i utlandet minska vår prestige.

Jag känner ej mera av de nobelska statuterna för prisbelöningen än att den krönte diktaren bör ha skrivit i »idealisk riktning». Tyvärr har jag aldrig lyckats förstå, hur Svenska Akademien tolkar denna princip. Det galleri litterära storheter, som akademien hittills belönat, och därmed givit betyg på »idealisk riktning», förete myc-

Meningarna om vem Nobelpriset i litteratur rätteligen bort tillfalla denna senaste gång bryta sig här nedan i fyra författareuttalanden, nämligen av doktorinnorna Frida Stéenhoff och Julia Svedelius samt författarna Ode Balten och Karl Asplund.

ket olika kynne, exempelvis Anatole France och Yeats. Även andra laureater bilda sådana motsatser i tvivel och tro, skepsis och spiritualism, att det förefaller mig som om akademien godkände två slags »idealiska riktningar», som jag skulle vilja kalla idealism med illusioner och idealism utan illusioner. Enligt denna sanno-

Idun börjar husmoderskurs per korrespondens.

Fröken Elsa Philip.

Ofantligt mycket göres i våra dagar för att skaffa den svenska kvinnans kunskaper i husmoderliga ämnen. Jämnsides med mannen bidrager kvinnan att höja landets välförhållanden, och den dag då varje svensk husmor vore hemmastadd i allt som rör ett hems rätta skötsel skulle Sverige vara ännu lyckligare och bättre ställt än det är nu.

Men hur många hushållskurser som än hållas finns det husmödrar, som aldrig få ta del av denna undervisning. Dessa som på grund av avstånd och av andra orsaker äro hindrade att komma önskar Idun nå och ämnar därför inom kort börja med en serie husmoderskurser per korrespondens.

Korrespondens-undervisningen har visat sig vara en utmärkt praktisk metod att snabbt men dock pålitligt inhämta kunskaper. Man lär språk, bokföring och mycket annat per korrespondens. Erfarenheten har visat, att det är möjligt att på samma sätt bibringa lärdomar i födoämneslära, hushållets ekonomi, hemmets skötsel, matlagning m. m. dylikt. Och Idun har lyckats att i en så framstående lärarinna som fröken Elsa Philip i Stockholm erhålla den bästa föreståndarinnan för dessa kurser. Fröken Philip som är utexaminerad lärarinna från Högre Lärarinne-Seminarierets hushållsskola, Statens skolöksseminarium är vida bekant som den kunniga innehavaren av en husmodersskola i Stockholm.

I ett följande nummer återkomma vi till vidare omnämnande av kurserna.

likhetsberäkning förefaller det mig ej orimligt, att den snillrike författaren till en av bibelns böcker, Predikaren, kunde blivit belönad, om han levat nu, fast han förkunnade, att allt var fåfängligheters fåfänglighet.

Från denna utgångspunkt är det naturligt, att jag undrat och surjt över att två så förtjänta, illusionslösa idealister som Georg Brandes och Thomas Hardy — sina lands främste — blivit förbigångna, när deras art och genre dock tydligen accepterats. Den illusionslöse idealisten Brandes, som genomskådat bräckligheten i alla mänskliga trosideal, har fört livslång kamp för sanning och rätt i en rad standardverk utan motstycke. Hur många svenskar skulle ej unnat svensken Nobel en liten anknytning till namnet Brandes, när det i framtiden nämns i bredd med Shakespeares, Giordano Brunos och Voltaire! Den illusionslöse idealisten Thomas Hardy bärs i sitt författarskap ej utöver det ovetbaras gränser, men har något av oändlighetens vidd och djup i sin känsla. Hans patos i »Jude the obscure» är för många läsare oförglömmeligt, hans puls slår brinnande och het för slaverna under ett öde, som varken ler eller gråter, där det vandrar fram på krossade hjärtan. Om Hardy blev skjuten åt sidan såsom »efterklang» och »passerat stadium» blir akademien princip ännu mera obegriplig för den som tror att den rika och originella andens idealism passar i varje tid just så som ljuset passar i mörkret.

För dessa två idealisters beundrare — och särskilt för skandinaver gentemot Brandes — måste ju dock lidandet genom den uteblivna belöningen stå kvar även efter de tydligaste utläggningar, och kännas som en brännmärkning av Sverige. Ty här gäller ju i högsta mått den dyrbara sanningen att idealet utan illusioner har en stoisk och ovansklig skönhet.

Frida Stéenhoff.

Känner jag världslitteraturen? Nej. Känner jag nobeltestamentets riktlinjer? Nej. Och jag bestrider att flertalet av vitt och brett kritiserande känner världslitteraturen och riktlinjerna. Behövs den kännedomen för att kunna svara? Ja. Kan jag alltså svara? Ja. Man måste vara logisk.

Låt mig därför tala om någonting annat, t. ex. kärlek.

Det finns besvarad kärlek, det finns också besvarat hat och tydligen finns det besvarat förakt, det ser jag nu. Svenska akademien besvarar med lika stor hjärtlighet det förakt, den gång efter annan mottar från stora länders litteraturopinion — övermodig över att råka härröra från ett väldigt språkområde. Akademiens förakt gläder mig hjärtligt. Föraktet för sådan opinion tar sig nämligen uttryck i att priset ofta nog tilldelas litterära storheter, som icke äro typiska succèsförfattare. (Succèsförfattare på kontinenten äro redan förut krönte med publikens lagerkrans, en mycket mer korrekt lön för arbete än en liten förmögenhet på en gång kort före mullkastningen.)

Ode Balten.

CAP
KATTUNGOR

tillverkade av vår utsökta
Palmerpsychoklad i
smakfulla askar à 1 Kr.

FRÅN BABYLON TILL LUND

TVÅ SVENSKA ROMANER, ANMÄLDA AV TOR HEDBERG.

I EN AV SINA ALLRA FÖRSTA NOVELLSAMLINGAR: Margot, skildrar Sigfrid Siwertz i inledningsnovellen, som givit samlingen dess namn, ett människoöde, som synes mig ha ett visst hemligt samband med uppslaget till hans senaste, brett anlagda roman: Hem från Babylon. Det är historien om en kvinna, som växer upp på en präst, dragande laster i Saltsjön och Mälaren. Hennes späda kvinnosjäl är som vattnet omkring henne, stilla och glittrande, med fjärran syner av stränder, som glida förbi och där hon stundom är gäst, aldrig hemma. Då hon knappast är vuxen blir en lekkamrat hennes förförare. En ung kapten på en lastångare tar henne med sig ut i världen, men den blir henne främmande, som hemstränderna förr. Ångbåten förliser och övergiven av kaptenen står hon hjälplös i en främmande stad. Hon lockas till ett glädjehus och tillbringar där en tid, utan att lasten förmår tränga genom hennes friska ungdom. Av en kamrat lär hon sig dansa; slutligen kommer hon till Paris och införes i den gyllene lasten. Och då först vaknar hon med ångest upp till vetskap om det grymma, sällsamma livet.

I »Hem från Babylon» rör sig författaren med liknande motiv, hur skilda för övrigt miljö och figurer äro, och hur mycket skarpare och erfarnare än hans skildringskonst blivit under de mer än femton år, som ligga mellan verken. Även där ha vi kontraster mellan det stilla vegeoterande provinslivet och den kosmopolitiska virvelströmmen, även där är hemlösheten i livet det djupaste motivet, ehuru upplevat av vida modernare och mångtydigare människor än den omedvetna sjömansflickan. Mälaren och Seinen äro även där de båda poler, mellan vilka bokens öden oscillera.

Det är krigsåren och de första s. k. fredsåren, som givit stoff åt skildringen. Den börjar i Baku, år 1918, med några scener från bolsjevikterrorn, givna med en åskådlighet så stor, att man skulle vilja svära på att de varit upplevda. Den slutar år 1922 i Mariefred med ett stilla, förtonande ackord och de vackra orden om Kärlekens mjuka hand, som sakta makar ödet åt sidan. Däremellan ligga underliga och förvirrade öden, präglade av samtidens rastlöshet och meningslöshet, av gamla moralbegrepp, stadda i upplösning, och av en hård, kall njutningslära, vuxen på den bloddränkta marken. Bokens hjälte: Treffenberg-Bidencap för ett egendomligt dubbellov: i verkligheten, sina sinen och begär och i sin innersta längtan och vilja. För att framhålla denna klyvning i hans väsende har författaren tagit sin tillflykt till ett förut flere gången använt romantrick: att låta honom usurpera en död människas tillvaro, utplåna sin egen person och ikläda sig en annans skepnad. Trots all den konst författaren använt på att göra denna dubbeltillvaro trovärdig, blir den dock aldrig fullt reell; man har den känslan att han tagit en genväg för att så komma igenom en trasslig psykologisk härvä.

Även romanens kvinnliga huvudperson: Britta von Went för ett dubbellov som en fattig landsortsfröken med alla en världsdams anlag och instinkter. Hon smakar i sin undangömda vrå på brottet, stjälar en mindre summa i kassan där hon är anställd och föres så samman med ungdomsvännen, som för henne hyser en trofast, men försmådd kärlek. De äro båda tjuvar och den gemensamma brottsligheten länkar deras öden samman. Han hämtar henne i sin bil till utlandet, — bilen spelar en stor, symbolisk roll i romanen — där finna de varandra ett ögonblick i ensamheten, men skiljas åter i Paris' nöjesvirvlar. Han gör bot, kläder av sig den lånta dräkten, och vänder hem till Mariefred, till stillheten, plikten och arbetet. Hon däremot stannar i Paris och synes gå kurtisanens öden till mötes; att även hon, räddad därifrån, kommer hem från Babylon, hem till Mariefred och den goda kärleken är författarens vilja, och därom är intet annat ont att säga än att det verkar något för lättvindigt vunnet, lyckligt romanslut.

»Hem från Babylon» skiljer sig i det avseendet från flertalet av författarens föregående noveller och romaner att den icke så direkt bygger på verkligheten, utan pressar in det rika verklighetsstoff, som dock finnes, i en traditionellt konstruerad roman-
.....

Vem vill ha Iduns fadderbarn?

Lilla Maja, 7 år, och Karin, 5 år,

som synas på bilden här ovan, äro två rara och duktiga flickor, som Idun gärna vill ha anbragta som fadderbarn. Deras far, en f. d. chaufför, övergav sin hustru och sju barn för över tre år sedan. Familjen bebor en f. d. sommarstuga i Danderyd. Modern är en duglig och präktig kvinna, men nu nedbruten av sorg. Den som vill taga sig an ett Iduns fadderbarn — dessa två eller andra — för binder sig att betala antingen 10 kr. pr månad i sex månader, för vilka pengar barnet då blir bespisat på Rädda Barnens barnbespisning, eller 20 kr. i månaden under samma tid, då barnet får både mat och annan nödtorft. Rädda barnen övar all nödig kontroll.

byggnad. Det konstruerade i själva uppslaget har, synes det, lockat författaren vidare på samma väg. Överraskningar och våldsamma sensationer spela en stor roll. Det är icke utan att man ibland känner sig snudda vid äventyrsromanen. Men vad som absolut skiljer den därifrån är berättarkonsten, som står på ett mycket högt konstnärligt plan, så högt som någon inhemsk prosakonst för närvarande när.

Gustav Hellström, som i sina romaner med förkärlek skildrat svenska öden på främmande botten, ett slags andliga immigrationsöden, har däremot i årets bok: »En mycket ung man» resolut hållit sig på hemmets mark. Hans digra roman är en skildring från Lund under åren omkring sekelskiftet, som även för en icke-lundensare har alla kriterier att vara byggd på faktiskt och personligt material, och icke heller sticker under stolen med att så är. Den ger ett intressant och belysande stickprov på ungdomlig psyke under denna tid, om även författaren icke lyckats ge sin skildring de allmängiltiga drag, som måhända varit och i alla händelser borde varit avsedda. Det är svårt att säga hur nära bokens centrala figur: Stellan Petréus stått författaren själv, men någon verkligt omfattande blick har han icke lyckats få på honom. Han behandlas hårt, bittert till och med skönöst, men dock icke satiriskt. Tvärtom, det är han, den ständigt misslyckade, som innerst har rätt gentemot sina framgångsrika kamrater, och författarens partiskhet för honom och ovilja mot medtävarne tar sig till och med mycket obehärskade, personliga uttryck. Är det som titeln tycks angiva, en typiskt ungdomlig själskris författaren velat skildra, den fladdrande idealitetens och de okända, oprövade krafternas själanöd, sökandet efter den egna rätta vägen, den personliga lilla ljusstrimman i de stora förebildernas skugga, så ger bilden icke vad han åsyftat. Denne mycket unge man är nästan abnorm i sin otur och vilken medkänsla man än får för honom, något egentligt intresse får man icke. Men det finns en episodfigur i boken, som så småningom växer ut till den verkligt centrala, den i vars genis skugga icke endast Stellas utan även de andra ungdomarnes öden utspelas. Det är icke Strindbergs, fastän även hans gestalt skymtar i bakgrunden, utan Bengt Lidfors', vars egendomliga, halvt förfallna ock dock intellektuellt lysande figur, enligt samstämmiga vittnesbörd, spelat en så stor roll i det samtida studentlivet i Lund. Han är i Gustav Hellströms bok skildrad med en åskådlighet, en skärpa och en livfullhet, en veneration för den genialiska människan som ösökt förenar sig med blicken får det pittoreska, stundom groteska i själva figuren. Här verkar närgångenheten aldrig osmaklig; bland raden av förfallna svenska genier har denna gestalt, såsom Gustav Hellström skildrat den, sin givna rangplats.

Tor Hedberg

SUPERIOR
IMPERIAL
SPECIAL KINA

Drick Sundgren's Thé

FRIMÄRKS
SPECIAL
INDISKT

VID FÖRSTA BLICK SKIL-
jer sig årets mod föga från fjol-
årets, men vid närmare skär-
skådande upptäcka vi tusen och
en detaljer, som sätter dagsprä-
geln på detsamma.

Idealet är en rak silhuett!

Sådant modet nu är, tager det
sig bäst ut på smärta, långa
kvinnor, ju smärtare ju bättre.
Damerna få dock icke sakna
alla kvinnliga behag, ty då ver-
ka de käppar i dessa svepta
klänningar — men ett uns för
mycket skämmer helhetsbilden.
Och vad den högbarmade Juno
beträffar, gör hon bäst att stan-
na uppe i Olympen, ty här nere
har hon en trång marknad. At-
minstone på Frankrikes jord.

För att framkalla den raka
linjen, har midjan, som ett tag
visade tendens att gå upp, ytter-
mera sänkts — om den alls är
markerad.

Vårmodets sista rop »le coup
de vent», vindstöten, som pla-
cerade kjolens synbara vidd en-
dast till framvåden, vilken plis-
serades eller garnerades med vo-
langer, har nu utsträckts till
platta volanger, löpande runt
hela kjolen. Dispositionen av
dessa volanger, som äro klippta
i form, kan ske efter tycke
och smak. Antingen en bred
platt volang nertill, eller kjolen
uppdelad i tre volanger eller — på lätta tyger —
en som rynkas upptill och faller ner över
knäna.

Som garnityr på de absolut snäva klän-
ningarna och kapporna förekommer mycket
breda skinnbårder nertill eller bårder av
marabout, vilken garnering, i smalare for-
mat, återfinnes på livet kring hals och är-
mar. Sammansättningen av olika tygsor-

Tre vackra nya modeller från Lejamagasinet i Stockholm, vilka ut-
märkt illustrera det nya modet. Till vänster grå klänning med skif-
tande paljetter och olivgrönt band. I mitten klänning av charmeuse
med plymgarn. T. h.: skräddarsydd ylleklänning.

ter, slätt och broderat, blankt och matt,
förekommer mycket

I balsalen strida ännu de snäva och vida
kjolarna med varandra. De snäva ha dock
företrädet och äta upp de vida — precis
som de magra nöten gjorde med de feta
i Josefs dröm — utan att därför bli fetare.

Aftontoaletter utföras mycket i siden och
spetsar, silvergås, pärltyg o. s. v. (Ej tyll).
En snäv sidenstomme, en fourreau, uppe-

skott i teckning och färg, som ingalunda är
att förakta.

Till sist vill jag icke underlåta att med
några ord beröra sista modeflugan; den
gäller damernas hår. De bära numera detta
kort. Icke längre à la Jeanne d'Arc, det
vill säga klippt jäms med halsen och yvig,
nej hela nacken kortnaggas och framhåret
kammats över, såsom musikerna hade det
förr i världen. PARTOUT.

DAMERNAS DISKUSSIONSKLUBB

”Är det barnsligt att föra dagbok?”

Tillåt mig, herr Redaktör, den bekännelsen, att
jag, fastän karl, mången gång har stort nöje av de
goda uppslag jag finner i ”Damernas egen” och
ofta nog känt mig frestad att rycka in i där på-
gående diskussioner, en frestelse, som jag icke alltid
förstått bekämpa. I varje fall kan jag svärigen
avstå från nöjet att meddela några erfarenheter och
reflexioner med anledning av den fråga, som fram-
ställes i ett av Iduns senaste nummer rörande
lämpligheten att föra dagbok och det sätt, på vilket
en sådan bör läggas för att bli till glädje och gagn,
såväl i skrivande stund som för framtiden.

Jag måste med detsamma yppa, att jag har en
mani: när tillfälle bjuds, skänker jag gärna bort
just sådana vackra böcker, som den unga damen i
Idun berättar, att hon fått till julklapp. Men till
skillnad från hennes kusin, låter jag gåvan åtföljas
av en liten föreläsning om hur den rätteligen skall
brukas, en kort undervisning i dagboksskrivningens
teknik, åtföljd av några allmänna betraktelser över
därmed förknippad trevnad och behag. De unga
flickor, jag gynnat med dessa album och goda vin-
kar, ha undantagslös, mer än en gång under årens
lopp kommit och tackat mig för att jag öppnat deras

ögon för ett nytt fält för personlighetens vård, en
ny sida av levnadens svåra konst.

Otto Weininger ägnar det femte kapitlet — i
Geschlecht und Charakter — åt en utredning av för-
hållandet mellan *Minne och begärning*. Han begär-
nar som provosten på människans värde och andliga
överbägenhet hennes förmåga att minnas vad hon
upplevat, vad hon sagt och gjort, sett och hört, för-
nummit och känt. Det människan minnes har en
gång haft intresse och värde för henne, det har hon
haft del i, det har betydelse för hennes liv. Män-
niskans egen betydelse är större i den mån ting och
händelser betyda något för henne. Därför ser man
också hur stora män med andäktigt omsorg ta vara
på även skenbart oväsentliga drag ur sin historia.
De ha en levande känsla av att deras tillvaro bildar
ett helt, vari allt, även det minsta, det mest vardag-
liga och tillfälliga, är av vikt och medverkar till den
utveckling som är deras mål. De behandla sitt för-
flutna med all den pietet det förtjänar såsom un-
derlag och förutsättning för den dag som är och
den kommande. Allt som sker, allt nytt som dyker
upp mottages som tillskott till deras öde.

Den som en gång fått ögonen upp för de olika
skiftningarna i människors ställning till det för-
flutna och vad de genomleva har därmed fått i sin

hand ett ypperligt instrument till att bedöma deras
karaktär. De flesta ha efter någon tid alldeles
glömt bort vad de varit med om, ha på sin höjd
ett dunkelt minne av vissa bestämda ögonblick, en-
staka situationer, eller ett igenkännande småleende
för ett och annat drag, man erinrar dem om. Nå-
gon återuppståndelse av det förflutna till ny levande
verklighet är alldeles otänkbar. Det går också för
sig att pröva folk på det viset, att man iakttar hur
lätt de åter, efter en längre skilsmässa, förmå åter-
knyta trådarna eller försätta sig tillbaka i den gamla
situationen. Ett par riktigt goda vänner kunna utan
våda vara från varandra snart sagt hur länge som
helst, ja, utan brev eller underrättelser. Efter några
minuter gå de i takt som förut och känna knappt
att de varit skilda. De ha det rätta minnet för vad
som varit dem emellan. Märkena i själen sitta kvar.

Anteckningarna och dagbokens roll vid denna
vård av personligheten kan belysas genom talrika
exempel ur litteraturhistorien. Man vore nästan
frestad utslunga påståendet, att det säkraste sättet
att nå en viss litteraturhistorisk odödlighet torde
bestå i att skriva en originell dagbok. För att blott
näma ett par exempel från allra senaste tid, har
det denna vinter i Stockholm hållits föreläsningar
(Forts. sid. 63.)

Ett utmärkt stärkande medel, tillverkat med stöd av nyare vetenskapliga er-
farenheter, är järnmedicinen Idozan. Förenar
hög järnhalt med en utmärkt sammansättning, varigenom snabbt och överraskande resultat erhålles, på
samma gång som Idozan blir billigast att använda. Mycket välsmakande och oskadligt för tänderna.
Rådfråga läkare. Fås på alla apotek.

IDOZAN
FÖRNÄMSTA JÄRNMEDICIN

UNDERVATTENSBÅTEN "U 72 A"

AV STEFAN ZEROMSKI. FRÅN POLSKAN AV E. WEER.

Eftertryck förbjudes.

(Forts.)

VÄGEN VAR JÄMN SOM ETT GOLV och smög sig i omärklig stigning runt en kulle. Ingendera tänkte heller på att vända. De kommo in i en sannskyldig urskog av granar, vilkas täta grenar bildade ett mörkt och tigande valv. Långa, gråa mosstappar hängde ner från de bistra gamla träden, och vissen barr låg som en gul matta över marken, fastän det hade fallit snö ända från morgonen. Något skrämmande fläktade emot en från det svarta, stumma, mystiska djupet. Teresa ryggade ett steg tillbaka och kunde ej slita blicken från trädmassorna, på marsch ner mot ett djup, som föreföll långt mera avgrundsligt än det i verkligheten var. Otto bjöd sin svägerska armen och bad henne att svepa kappan bättre om sig. De vände om. Hemvägen föreföll dem kortare och än behagligare att vandra än då de nyss gått den. De påskyndade stegen, ty mörkret föll på. Men då de kommit halvvägs började snö piska allt våldsammare och en stormby tvang dem att stanna en stund. I slutningen invid vägen var ett gammalt stenbrott, tydligen övergivet sedan länge, ty gulnat gräs täckte dess botten, bildad av kullens sönderbrutna kalkgrund. Därinne gapade ännu hålen efter de lösbrutna kalkstensblocken, och över dem hängde matjordslager be vuxna med slån och nyponbuskar. Dit förde Otto Teresa, för att hon skulle vara i skydd tills ovädret hade gått över. De satte sig på ett kalkblock inne i en grund grotta med ett stycke framspringande jord till tak. Den piskande snön yrde in, och det var som om den burit en dämpad melodi. Det var ett eko av något välbekant, innerligt, förtroget och eget... Stumma lyssnade de. De förmodade ej röra hand eller fot eller ens vända på huvudet. De vågade ej lyfta ögonen, ej säga ett ord. En utsäglig fasa kom över dem. De visste inte vad detta hemska var — vad de skulle kalla det, ifall de skulle nödgats tala om det, inte hur de skulle värja sig mot det. De fortsatte att tiga, bägge två för lamade, förstenade. I ett nu var marken vit av snö, träden uppe på slutningen sveptes i vitt, och vassa snökrystalrler piskade dem i ansiktet.

Otto kände hur blodet svalade upp i hans ansikte och färgade kinder och panna. Han fick en förnimmelse av att han inte längre skulle förmå bära sitt lyckorus och sin blygsel utan i nästa ögonblick sjunka samman medvetlös. Han skulle ha önskat att denne någon, som gäckande blickade in i hans skygga känsla och outtalade tankar, hade slungat honom en utmanande handske i ansiktet. Långt hellre skulle han ha burit en offentlig skymf än detta kvävande, stumma på-tu-man-

Hjälten i novellen — påbörjad i nr 1 — greve Otto v. Arffberg, chef å undervattensbåten 72 A, har efter permission, tillbrakt på familjegodset i Pommern, återvänt till sitt fartyg, och medan detta på sin krigsexpedition plöjer sig väg under vattnet, drömmer han sig tillbaka till veckorna på familjegodset, där den passion blossade upp, som lik en vild feber rasar i hans inre: passionen till hans stupade bror Rudolfs maka, Teresa. En stormig marskväll vid Rudolfs grav driver de båda älskande tillsammans.

hand med den döde brodern. Men samtidigt förstod han att all hans blygsel och vända inte båtade till något. Ett enda kort ögonblick undrade han om också hon visste. Han förmodade inte se på henne. Nej. Det översteg hans krafter. Utan att vända huvudet åt hennes håll mumlade han:

— Vi måste visst gå ändå, det här går nog inte över så snart.

Han väntade på vad hon skulle svara. Sekler förgingo, och hon sade inte ett ord. Inte ett ord. Inte ett ord! Till sist reste hon sig och svepte kappan om sig. Äntligen slut och förbi. De gingo raskt. Teresa nästan sprang. Hon lyckades treva rätt på porten, som hårt slog igen bakom henne i mörkret, vek av åt vänster och försvann under ett tätt valv av uråldriga granar. Otto följde efter på den slingrande stigen och kom till Rudolfs grav. Det var redan mörkt, men mellan trädstammarna glimmade aftonrodnaden. Han fick se Teresa lig-

ga utsträckt på gravhällen i hela sin längd. Som på en bädd. Hon hade tydligen velat famna sin döde make, slingra sina armar om honom i ett lidelsefullt besittningstagande. Men de girigt sträckta armarna hade endast stött emot den hårda, glatta marmorn. Greppet hade maktlöst slappnat, och den brännheta kinden låg pressad mot de oåterkalliga och obarmhertiga bokstäverna i stenen. Ännu spred aftonrodnaden så pass mycket dager att Otto såg konturerna av gestalten, tecknade mot kappan som hon kastat av. Teresa låg så maktlöst utsträckt på hällen, det var något så medvetslöst slappt i armarnas och benens sträckning att Otto kom på tanken att hon var död — att hennes hjärta brustit. Och feg inför sanningen tvang han fram en önskan att hon i stället skulle ha dött i broderns famn, tryckt mot broderns hjärta.

Stödd mot gravens grenstaket väntade han. Natten föll på. Mörkret bredde ut sig och uppslök Teresa. De ljusa silkesstrumpornas kontur under den korta kjolen var enda antydning om henne. Konvulsiviskt skälvande gick Otto in genom gravmonumentets lilla grind och satte sig på kanten av marmorhällen. Han lade sin hand på Teresas och tryckte den. Nej tyvärr. Hon var icke död. Han reste sig, lutade sig ned och lyfte upp henne från stenen. Hon föll halvt samman, huvudet sjönk åt sidan, benen ville ej bära henne. Han slog armarna om henne och ställde henne på marken. Hon drog ett djupt andedrag. Han tog det vackra blonda huvudet mellan sina händer, lutade sitt ansikte tätt in på hennes och blickade in i de intet seende ögonen. Ack vilken salighet han kände, då han tryckte sina läppar mot den fina kinden och kände den stickande salta smaken av tårarna som bröto fram under de våta ögonhåren! Där han stod med Teresa tryckt intill sitt hjärta var det icke en mänsklig gestalt hans armar omslöt utan den inkarnerade symbolen av en av livets största och obevekligaste makter. Och hennes rörelser, så oskuldsfulla i sin blinda tillit, sitt famlande efter tröst, hade ingenting med sinnlig känsla att skaffa, de voro blott en mystisk reflex av rörelserna i hennes rena själ. Endast ro, endast lisa kände båda då hennes tunga, maktlösa huvud sjönk mot hans bröst och hennes armar flätade sig om hans hals. Hon var lik ett moln, trött av lång, stormburen färd. Då han med sina brännande läppar torkade hennes våta kinder, kände hon ej att han kysste henne. Hon blott kände sig tröstad och lisad som av milda, bevekande ord. Och för honom — vilken vällust högre än denna kunde väl givas? Ingen i sanning.

(Forts.)

Den nyaste bananängaren.

A.-B. Banankompaniet, som ombesörjer hitforslandet av alla Jamaicabananer som vi konsumera, har hitintills med förhyrda ångare uppehållit trafiken på de båda linjerna Rotterdam—Köpenhamn—Stockholm och Rotterdam—Kristiania—Göteborg. Nu har bolaget emellertid inköpt en ångare, Chr. Matthiessen, (uppkallad efter grundaren av den skandinaviska bananhandeln) som efter att ha undergått en genomgripande förändring insatts i trafik och nyligen i Stockholm avlevererat en av sina första bananlaster, 5,500 stockar.

Ångarens lastrum äro särskilt inredda för gång i våra isfyllda farvatten. Huvuddäcket, som är av trä, isolerar för köld ovanifrån och fartygssidorna äro inklädda med träpanering och madrasser, som hålla kölden från sidorna utestängd; så ömtålig laet som bananer kräver särskilda försiktighetsmått. En elektrisk temperaturmätare gör det möjligt att kontrollera värmen i lastrummen, där ett vidlyftigt nät av ångrör hindra temperaturen att sjunka under + 10° C., bananens minimitemperatur.

KOSTYM BLIR ELEGANT
KEMISKT TVÄTTAD
ELLER FÄRGAD HOS
ÖRGRYTE KEMISKA TVÄTT & FÄRGERI A.B. GÖTEBORG

Pröva **Tuppens Zephyr**
och Ni köper ingen annan.

EFTER RIDÅFALLET

VASATEATERNS SENASTE PROGRAM, »Min sällskapsdam» av André Picard («Kikis» och »En herre i frack's» författare), är ett valhant försök att öckra på publikens sämre instinkter. Inte nog med att lustspelet är mer än vågat — sådant går för sig bara det är kvickt och spelas med smittande humör och rivande fart — men det är också tråkigt. Och det är den största synd, som kan vidlåda en tvättakta sängkammars, som bitvis hycklar komedi. Det hjälper inte att Ester Sahlin i läckra silkedes-souer från Paris gör vad hon kan av sällskapsdamens slätstrukna roll, ligger mellan lakan eller sitter uppflugen på ett skåp; det hjälper lika litet att Lia Norée i rafflande toaletter spelar en extravagant älskarinna, Victor Lundberg en karaktäristisk parasyttyp eller Edvin Adolphson en levnadstrött ungherre omväxlande iförd kavaj, frack och randiga pyjamas: anrättningen förblir tunn, ledsam och osmaklig och borde helst förbigås med tystnad. Särskilt mot slutet hade en filmcensors stora sax varit på sin plats. Premiärpubliken visade den goda smaken att reagera.

*

Direktör Ranft sitter med många kort på hand. Slänger han ut en hacka på Vasan tar han hem spelet några dar senare på Svenskan med trumfess. Faller Picards sängkammardramatik till marken, slår han ett stort slag för engelsk salongskomedi — och vinner. Ty Alfred Sutros »Den farliga leken» (The laughing lady) blev en given framgång för teatern på Blasieholmen.

Mest bekant torde författaren vara genom det lustspel, med vilket han för snart tjuo år sedan slog igenom i London, och som även här uppförts under namn av »Jerikos murar». Det var en satir över engelskt societetsliv, där alla dess svagheter och defekter gisslades med humorns vapen. Sedan har han skrivit en hel rad liknande pjäser men knappast någon, som i uddighet går upp mot den första. Hans senaste produkt, »The laughing lady», som nu presenteras för svensk publik, ansluter sig till sina föregångare i den eleganta salongskomedistilen. Det är en resonemangspjäs med mycket litet handling i, där man på ett kvickt och fyndigt sätt bollar med orden. Dialogerna förefalla stundom väl långa, men de lysas alltid upp av någon fyndig vändning, som blixtrar till och ger liv åt karaktärerna. Stor konst är det inte, den djupare, psykologiska analysen saknas, men komedien är underhållande och fångar intresset från början till slut. Den är också ypperligt iscensatt av Gunnar Klintberg, som själv spelar en sympatisk äldre gentleman med både humor och värme. Även den stiltrogna dekoren förtjänar beröm.

Det är kring den unga och strålande lady Marjorie Colladine som intrigens fåtaliga trådar spinnas. Efter krigsårens mulna skede har hon låtit sitt impulsiva tempera-

Pauline Brunius och Ivan Hedqvist leka sin »Farliga leken» (Foto Almgren & Preinitz).

ment skena iväg så att hon fått en skilsmässoprocess på halsen. I själva verket är hon oskyldig till de förvillelser, som lagts henne till last, men hon har skenet emot sig och blir fälld av domstolen. Skilsmässan avkunnas, tidningarna äro fulla av hennes

mål och hon blir för en kort tid societets tacksamma samtalsämne. I samma veva hemkommer hennes föga intelligente man, som legat och klättrat på Himalayas berg »många millioner fot upp i luften», får se sin hustru under rättgång och blir för andra gången kär i henne. Här börjar komedien. På en liten intim middag hos sina vänner träffar lady Marjorie av en slump motpartens advokat, Daniel Farr, som gör ett starkt intryck på henne. Hon leker den vanliga tanklösa leken med honom och får så småningom den inbundne mannen att tina upp. Snart är allvaret där. Han blir eld och lågor för den fränskilda frun. Själva är han emellertid gitt med en uppoffrande och ädel kvinna, till vilken han står i stor tacksamhetsskuld för sina vunna framgångar på advokatbanan. Hon besöker sin rival och förklarar sig på vissa villkor beredd att avstå sin make — detta har man i pjäsen svårt att tro på — men just då griper Colladine in i händelserna och dekreterar, att han ämnar gifta om sig med sin redan fränskilda fru. Hon avspisar Farr och räddar på så sätt den konventionella äktenskapsmoralen. Publiken kan med lugnt samvete gå hem och lägga sig. Ingenting har stört dess sedliga cirklar. Slutet har varit moraliskt starkt men dramatiskt svagt.

Samspelet genom hela pjäsen var ovanligt jämnt och gott. Naturligtvis lyste Pauline Brunius i huvudrollen — den är som skapad för henne. Ingen kan göra en raffinerad världsdam som hon, ingen med mer beräkning sköta replikernas blixtnabba stötar och riposter. Ibland tycker man nästan att alltsammans är för skickligt gjort. Hon sekunderades förträffligt av Ivan Hedqvist, som man med uppriktig glädje återsåg efter sjukdomen. Det låg till en början något bundet över hans spel, men med välkänd brio stegrades framställningen för att kulminera i tredje och fjärde akten. Han är, för att använda ett vulgärt uttryck, en riktig baddare. Fruarna Byström, Gibson och Klintberg lyste som en frisk treklöver av humor, elakhet och uppoffrande godhet. I en biroll, som tack vare den utmärkta framställningen kom att rycka upp i främsta planet, gav Gösta Ekman i en dråplig mask den korkade och hetlevrade äkta mannen. En skadad hand fick honom ej att svika på premiären och vid sortien smattrade bifallet för öppen ridå. Oscar Johanson slutligen tog en inställsam, slickad penningmatador på kornet.

En fullsatt salong i feststämning applåderade livligt. Vi spå fulla hus en tid framåt.

Crews!

August Strindberg.

Sjuttiofemårsdagen 22 januari 1924.

Sin kretsång går året — från droppande tö till blommande sommar, till höstregn och snö, ett år i det nästa med frukter och frö omärkligt och stilla går över.

Och mulen, som slunrar, när vintern är nådd, den bär i sitt sköte den höstliga sädd, som bidar sin tid för att drivas i brodd av krafter, som kylan ej söver.

Sin kretsång går tiden — till minne och mull bli männen, som bygga, som riva omkull, men tiden ej hejdas för gravarnas skull, ej döden kan dämna dess bölja.

De levande mejas som höstax utav, men verket ej rymmes som de i en grav. Det gamla går bort, men det bästa det gav, går över i släkten, som följa.

Och skaror, för vilka hans stormiga strid blir sagan, som föga kan komma dem vid, de möta engång i sin jäsande tid hans verk med den sjudande saven.

Den suger sig in i det brinnande blod, i ungdomens längtan och trotsiga mod. Så flödar hans verk som en forsande flod, hur tiderna växla kring graven.

SIXTEN NEANDER.

Äkta Spets- & Sidendépôt

STUREGATAN 611

Tel. 77436

Norr 19700

JUMPEERSILKE

av 1:a kvalitet (Pearsalls) även passande till halsdukar och schalar. Enfärgat à 4:25 pr bunt om 110 gram. Brokigt à 6:75 pr bunt om 110 gram i utsökta färgsammanställningar. Till landsorten mot postförskott

Mamma är ute och Lena vill koka soppa. Hon tror det är lätt. En sän toka! Hon bryner och vispar och reder och smakar och omsorgsfullt över soppan hon vakar. Den kryddas med peppar och se'n i en kruka hålls soppan upp, medan Lena ska duka. Men soppskäl'n var ej utav bästa sorten: En blomkruka var det, med hål i botten.

En trevlig släktdocka.

Dockan Svea, som varit i samma familj i 24 år.

FÖR EN TID SEDAN REPRODUCE- rades på Iduns barnsida två mycket gamla dockor, som tillhöra medlemmar av familjen Lindhagen i Stockholm. Här ses nu en annan släktdocka, Svea, som har funnits i familjen i 24 år och är äldre än husets unge jurist. Hon har på ett underbart sätt bevarat sin runda tygkropp och sitt söta porslins huvud med de blinkande ögonen och groppen i hakan ofördärvade genom all tidens ondska och förgängelse. Det är bara peruken som då och då utbyts mot en ny. Ursprungligen var den visst gullblond, sedan Tizianröd, beroende på någon strömning i tidsandan, och förra året fick Svea på N. K. en kolsvart lockperuk, så nu är hon yngre och skönare än någonsin.

Prostinnan Staaf vars man var kyrkoherde i Adolf Fredriks församling anordnade enligt hörsägen esomoftast välgörenhetstillställningar; det var vid ett sådant tillfälle som Svea kom till och utfästes som vinst i lotteriet. Hon utstyrdes på ett alltigenom furstligt sätt.

Sålunda förfärdigades i Adolf Fredriks herdetjäll den mest fullständiga utrustning, allt av prostinnan Staafs egna konstförfarna händer. Svea fick nattskjortor (det

Vem gör den bästa snögubben?

Snön yr utanför fönstret, det är flera grader kallt och du har brått att äta frukost och komma ut i det mjuka, vita med din kälke. Men ställ undan kälken ett tag! Drag stadiga lovantar på händerna, så att du inte fryser, och grip dig an med att göra en trevlig snögubbe. Vintern är så frikostig med snö i år, det vore synd, att inte taga tillfället i akt. När du så åstadkommit något riktigt fint — det behöver inte precis vara en vanlig snögubbe, det kan vara vad som helst för en trevlig "skulptur", en björn, en varg, ett lejon och dyl. — så lät pappa eller storebror fotografera det och skicka sedan in bilden till Iduns Redaktion, kuvertet märkt "Snötävlan". Den som lyckas bäst av de tävlande får som första pris en ryggsäck med full utrustning. De två som komma närmast i modelleringkonst, få var sitt par skridskor. Tävlingsbilderna skola vara insända före den 1 mars.

hette inte något annat på den tiden) linnen och byxor, allt fint och ordentligt sytt med spetsar och kråkspark, broderi och monogram, allt kunde knäppas med de minimalaste porslinsknappar. Vidare stic-kades livstycken med strumpeband, virkades himmelsblåa under»stubbar», vita underkjolar med veck och garneringar, stic-kade yllestrumpor och klänningar för alla livets eventualiteter, kappor, hattar, förkläden, regnkrage, galoscher. Även på Sveas sömn och vederkvickelse hade man tänkt och skänkt henne en riktig järnsäng med tygskärmar, madrass, kudde filt, lakan.

Denna för den tiden högst märkliga docka vanns av Pelle Staaf, och hans ömma moder hoppades väl att någon välartad telning inom släkten skulle bli ihågkommen. Men den vänliga gamle ungkarlen kände visst två små flickor på Riddaregatan, som han av outgrundlig anledning ville lyckliggöra. Han satte sig i en drovsk och for bort med Svea till hennes nya hem och nya mammor.

Alltifrån den stunden har Svea varit ett

Fixeringsbild.

Här är riddaren och draken. Men var är väpnaren? En bok i present tilldelas de tre först öppnade rätta lösningarna. Svar märkt Fixeringsbild inom en vecka efter numrets datum.

Fixeringsbilden i julaftonsnumret har rätt löst av Erik Knudsen Grasvik, pr. Fredrikstad, Norge, Rut Kjell, Gråbröderg. 4, Sthlm och Barbro Funck Strå, Sala, vilkas brev först öppnats och som alltså erhålla var sin bok i pris.

faktotum i familjen, en faktor att räkna med även om hon långa tider varit undanlagd på vinden för att nu återigen komma till heders och älskas av en ny generation.

Huvudbry.

SKÄMTGATOR.

- Ju fler du tar, dess mer blir det kvar. Vad är det?
- Fotsteg.
- Vem är det som visar andra vad den inte kan se själv?
- Kikaren.
- Varför är en nykläckt kyckling lik en propeller?
- Därför att man aldrig har sett den förut.
- Vilken är den minsta hantverkaren?
- Skomakaren. Hans mått är en fot.

Säkert kunna våra ungdomar själva hitta på flera sådana gåtor. En trevlig ungdomsbok tillfaller den som inom en vecka sänder in den bästa skämtgåtan.

IDUNS PORTRÄTTGALLERI

EMELIE ÖBERG.
F. Nordendahl. Änka efter kyrkoherden P. O. Öberg, Hamrånge i Gästrikland.

80 år den 11 dec.

LOUISE STAËL von HOLSTEIN.
F. Krook, Kristianstad. Änka efter överstelöjtnanten, frih. Corfitz Staël von Holstein.

70 år den 19 jan.

HILDUR LINROTH.
F. Stuart, Djursholm. Maka till f. generaldirektören Klas Linroth.

70 år den 22 jan.

ELISABETH TJÄDER.
Gymnastikdirektör, Stockholm.

55 år den 25 jan.

VALBORG HANSSON.
Fru, Skådespelerska. Stockholm.

50 år den 28 jan.

FREDRIKA UDDENBERG †.
Har i efterlämnat testamente donerat 105,000 kr. till olika välgörande ändamål bl. a. Sv. Nationalför. mot tuberkulos, Blindinstituten m. fl. Fru U. avled den 12 mars 1922.

ADOLFINE SANDEGREN †.
F. Lindh, Växjö. Änka efter rektorn, fil. dr Viktor Sandegren, Göteborg.

* 1835, † den 24 dec.

AURORE von ESSEN †.
Dotter till förste hovstallmästaren greve Nils Brahe och hans maka f. grev. Piper. Änka efter riksmarskalken, friherre Fredrik von Essen. Död på Salsta slott.

* 1838, † den 7 jan.

BETTY BRANDELIUS †.
Fröken, Töreboda. Dotter till kyrkoherden, kontr. prosten och fil. jubeldoktorn, J. C. Brandelius, Fredsberg.

* 1835, † den 30 dec.

HENRIETTE BRANDELIUS †.
Fröken, Töreboda. Syster till föregående. En broder var djurmälaren, kapten Gustaf B. och även fröken Henriette B. hade konstnärliga anlag.

* 1837, † den 4 jan.

ISABEL THUNSTRÖM †.
F. Elder, Stockholm. Änka efter konsul A. J. Thunström, Norrköping.

* 1842, † den 2 jan.

KERSTIN CARDON †.
Porträttmålarinna, Stockholm. Dotter till hovgravören Johan Cardon.

* 1848, † den 5 jan.

HEDVIG HÅRD af SEGERSTAD †.
Änka efter possessionaten P. F. L. Hård af Segerstad, Brötjemark.

* 1846, † den 26 dec.

ANNA LILJEKRANTZ †.
F. Persson, Kristianstad. Änka efter byggmästare N. A. Liljekrantz.

* 1854, † den 6 jan.

HILMA SIMONSSON †.
Fröken, F. Telegrafkommissarie. Landskrona. Dotter till kyrkoherde A. J. Simonsson.

* 1855, † den 21 dec.

NÄR NI FIRAR ER

tacksam över det goda, som livet trots allt svårt och mörkt i alla fall skänkt er, så tänk på de små, vilka borde ha lika mycken rätt — ja mer, eftersom de äro barn, — till ljus och sol som vi alla, men för vilka deras födelses dag sannerligen icke var någon lyckodag. Sänd in ett belopp till Iduns Redaktion, Stockholm, under beteckning "Födelsedagen", och vi skola låta det komma de fattiga och hungriga små till godo. Eller anmäl er som medlem av "Iduns förening Födelse-

STINA KNAUST †.
Fru, Sundsvall. Änka efter grosshandlaren och led. av riksdagens 1:a kammare, G. O. Knaust.

* 1876, † den 29 dec.

FÖDELSE DAG

dagen", och förbind er att på varje eder födelsedag anslå minst en krona till samma ändamål, och vi sända eder då varje år på er födelsedag en postanvisningsblankett ställd till insamlingen. Vi hoppas så, att insamlingen med tiden skall ge så mycket, att vi kunna upprätta något mer bestående, en barnkoloni eller ett barnhem — något i stil med den göteborgska "Födelsedagen".

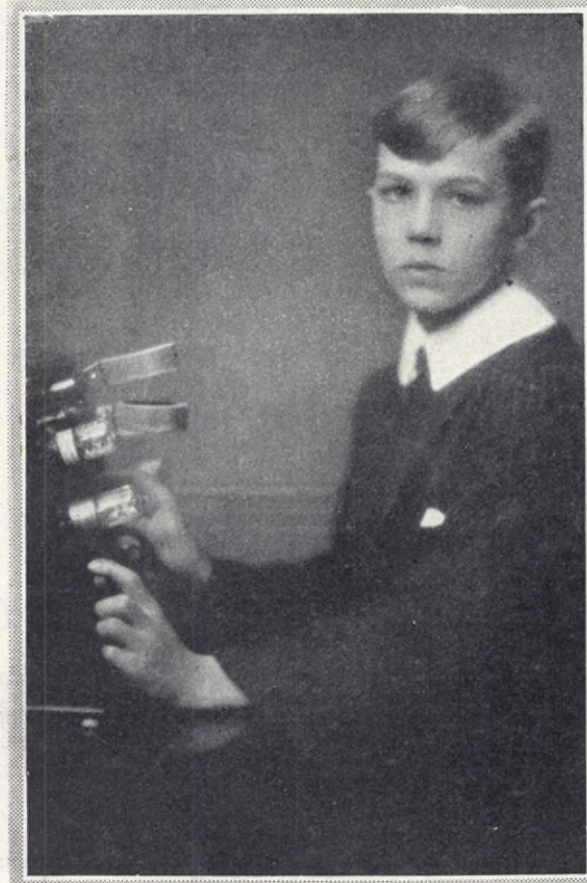
IDUNS REDAKTION.

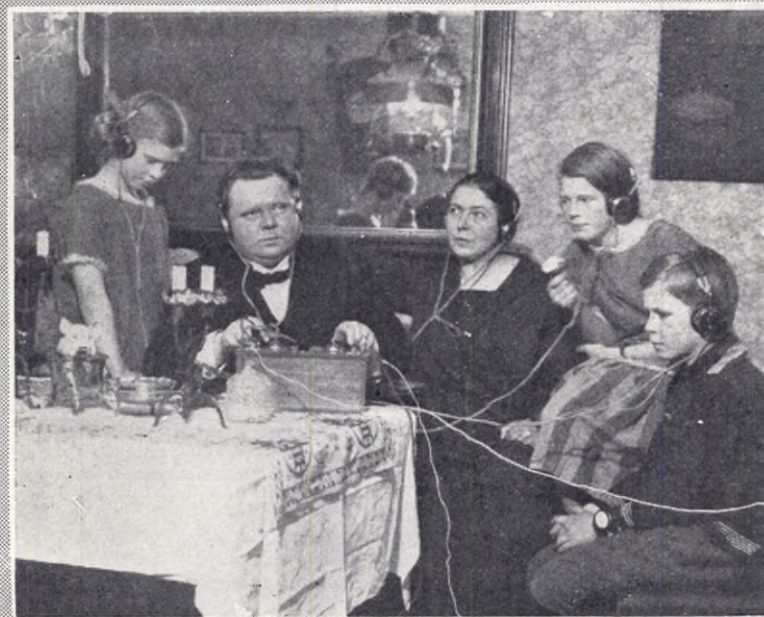
Även Sverige har omsider gripits av den radio-epidemi som redan förut hemsökt andra länder. Där har reaktionen redan inträtt, övermättnaden kommit efter den störtflod av radiovågor som sköljt över landet. I Sverige har radio ännu nyhetens behag och rentav sensationellt verkar det då man erfar att tack vare den nya uppfinningen kan en predikan åhöras av en församling som lugnt blir sittande i sina hem. I Jakobs kyrka, från vars altare en bild här lämnas, har en radioapparat alldeles osynligt varit installerad och man ser hur den åldriga åhörarinnan hemma hos sig lyssnar till predikantens ord.

"Telegrafgeneralen" Herman Rydin är en av de första i landet som tagit befattning med radion som tack vare hans medverkan nu sprides över Sveriges bygder.

Även in i kungaborgen har radion trängt och man ser här prins Bertil som intresserat sköter sin radioapparat. (Foto Jægér).

Även i hem där man annars har tillfälle att njuta av sång lockar utsikten att få avlyssna utlandets konsertföreläsningar. Här ses operasångaren Lennartson och hans familj samlad omkring radiolådan. (Foto Holmén).

R A R A B A R N I B I L D

En ljuv svensk typ: "Margrete". Foto Ferd. Flodin.

"Undine". Foto Herbert Lambert.

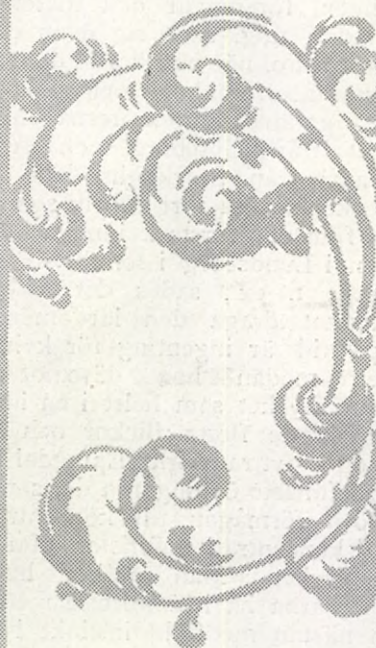
Typiskt tyskt: "Dirndl". Foto Theodor Hilsdorf.

SVENSKA DAGBLADETS INTERNATIONELLA fotografiutställning i Stockholm är en av de mest lyckade av detta slag som någonsin hållits. Också har publiktillströmningen varit synnerligen stor. Här några vackra barnbilder från utställningen.

Ett fint tecknat ansikte. Porträtt. Foto Herbert Lambert.

En blond liten engelska: "Nancy". Foto Herbert Lambert.

"Rose-Mary". Foto Marcus Adams.

KRING KVINNORNAS IDROTTSRIKSDAG

SNAPSHOTS FRÅN DE TVÅ DAGAR, DÅ GRUNDEN LADES TILL DET NYA KVINNLIGA CENTRALFÖRBUNDET FÖR FYSISK KULTUR.

»TIDNINGEN IDUN HAR, TROGEN det namn den bär av den eviga ungdomens gudinna, i denna julgåvornas tid velat ge de svenska kvinnorna förnyringens gåva» — så ungefär framlade dr Ada Nilsson i sina hälsningsord på Kvinnornas Idrottsriksdag sitt tack till initiativtagaren Idun.

När Kvinnornas Idrottsriksdag efter dessa hälsningsord hade öppnats den 7 d:s på Fenix, kunde man i förteckningen på deltagare se Ystad och Arvika i systerlig samsamhet med Karlstad, Falun och en hel del andra städer. Under pauserna i förhandlingarna hade man sedan tillfälle att identifiera städerna med deras behagliga representanter. På de främsta bänkarna såg man dem som satt sig i spetsen för företaget och som kommo att utgöra styrelse. Där var dr Widerström, som blev så inresserad för företaget, att hon gick med in i styrelsen. Där var bl. a. frk Ester Svalling och fröken Anna Behle, medan en tredje Stockholmsrepresentant, den duktiga unga idrottskvinnan fröken Ragnvi Torslow, satt bland sekreterarna. Där var fröken Karin Karling från Göteborg och fröken Maria Kärrberg från Malmö, medan från Lund kommit major och fru Thulin. Och från Jönköping såg man fröken Selma Lundberg, som kommit jämte skolförstandarinnan fröken Rignell.

Dr Ada Nilsson skötte mest hela tiden ordförandeklubban, bara några timmar avlöst av någon av vice ordförandena, dr Lydia Wahlström och fröken Karin Karling. Och hon gjorde det med den förening av myndighet och humor, som är idealisk hos en ordförande.

Våra spalter måste av utrymmesskäl stängas för alla dyningar från diskussionens vågor under de två mötesdagarna. Till alla de uppslag som framkommo och som det vid »riksdagen» bildade förbundet nu får på sin lott att utföra, skola vi efterhand återkomma. Men nu få vi nöja oss med en liten överblick över de två innehållsrika dagarna.

Nu såg man först Elin Falks »fina kaméprofil», för att citera en tidningsreferent, från talarstolen. Och man hörde henne — och väl ingen enda utan sympati — forma sitt motto för förbundets verksamhet: »När kvinnorna nu», sade hon bl. a., »vilja höja sin fysiska kultur, så är det för att de vilja vara dugande arbets- och samhällsmänniskor».

Så drog hon upp några riktlinjer för förbundets verksamhet under det första året — utöver dem det får som central för kvinnligt idrottsligt och hygieniskt arbete.

Från lämpliga underkläder till ett kvinnornas Stadion.

Hur vore det, yttrade fröken Falk, att som uppgift n:r 1 söka få fram bättre kläder för kvinnorna? Och, inte minst — här var det kanske gymnastikinspektrisen, som talade — tänka på att skolflickorna böra ha lämpliga underkläder.

Uppgift n:r 2: Att hjälpa till att skaffa övningsplatser för kvinnors och flickors lekar och övningar. Ett »Kvinnornas Stadion» kanske rent av hägrar.

Uppgift n:r 3: Att låta utbilda kvinnliga ledare för flickornas lekar och idrotter. En ledarkurs på Nääs vore det nog möjligt att få.

Vidare: Att ge fester och uppvisningar i gymnastik, lek, dans och idrott för att så motarbeta tävlingsraseriet, o. s. v.

Så långt fröken Falk. Vi kunna tillägga, att ytterligare en uppgift trängde sig fram under idrottsriksdagen: den att verka för fysisk kultur bland fabriksarbeterskorna. Den uppgiften jämte initiativ för en kvinnlig idrottsledarkurs på Nääs bli såvitt vi erfarit de första som det nya förbundet kommer att arbeta på.

När det sedan blev fråga om stiftande av det planerade Svenska Kvinnors Centralförbund för fysisk kultur stack helt plötsligt oppositionen fram sitt huvud. Den var för resten dubbelhövdad: företrädades av fröken Åberg och frk Lundberg från Falun och fru Thulin från Lund. Ordföranden fann sig själv med församlingens benägna tillstånd föranledd att erinra om att det icke, som oppositionen tycktes förmoda, vore den ringaste tanke på att kvinnorna skulle lämna de manliga organisationerna för den nya kvinnliga — men det finnes ju stora områden dit de hittillsvarande organisationerna icke nådde. Vad göres t. ex. för att höja den fysiska kulturen bland de kvinnor, som arbeta vid fabriker, på kontor etc.?

Nå, som man vet bildades också förbundet och fick namnet »Svenska Kvinnors Centralförbund för fysisk kultur». Senare bestämdes stadgeenligt avgiften för enskilda medlemmar till 3 kr. pr år, och det är ju sannerligen en ringa summa.

Vi passa på att säga medsamma att anmälan om inträde i förbundet mottages av fröken Ragnvi Torslow, Sveavägen 76, eller fru Ebba Theorin, Iduns Redaktion.

Före lunchen fick man se de praktiska och klädsamma mönsteridrottsdräkter från Birgittaskolan, som tidigare visats i Idun, och som nu fingo mycket beröm.

Och så följde, för att citera St. T:s utförliga referat, »en både roande och stimulerande rad föredrag med diskussion.»

Hur kvinnorna böra bedriva idrott.

Sannerligen, föreningar och möten äro ändå utmärkta ting, sade sig även en inbiten möteshatare, när han hörde de många små intressanta erfarenheter och goda uppslag som gymnastikdirektörerna Mary Billqvist från Göteborg och Alice Ljungdahl från Stockholm lade fram under en skenbart så torr rubrik som »Erfarenheter från den första kvinnliga idrottsledarkursen i Lundberg i somras.»

Man hade t. ex., sades det, vid den kursen kunnat draga den lärdomen, att löpning på tid är ingenting för kvinnans uthållighet, medan hon däremot kan springa hur mycket som helst i en idrottslig lek. För de flesta flickor och kvinnor äro nog — yttrade frkn Ljungdahl bl. a. — de värdefullaste övningarna de, som särskilt uppöva förmågan till koncentration. Ty just i koncentration brister ofta den kvinnliga psyken. Man märker, hur redan småpojkar ha i jämförelse med flickorna en nästan medfödd instinkt i t. ex. bollekar.

Rop på ett bättre idrottsmärke.

Under diskussionen föreslog fröken Schannong, att man skulle söka få i gång lablekar bland kvinnor samt söka få fram ett värdigt idrottsmärke för kvinnor. Denna

önskan om ett nytt, lämpligare idrottsmärke för kvinnor framfördes f. ö. så pass allmänt vid idrottsriksdagen, att ingen kunde vara döv för den.

På kvällen följde föredrag av dr Lydia Wahlström om »Kvinnouppfostran och hälsa»; av dr Ada Nilsson om »De kvinnliga övergångsåldrarnas hygien»; och av assistenten vid Statens Yrkesinspektion fröken Ida Fischer, om »Fabriksarbete och friluftsliv». Våra läsare skola senare genom Idun få del av föredragens innehåll eller i varje fall innebörd, och vi kunna därför medsamma övergå till

vad som hände den andra dagen,

den 8. Sedan damerna blivit filmade — dr Nilsson med sin klubb i högsta hugg — började de verkliga förhandlingarnas film, ganska livlig också den.

När den nått sitt slut, flödade åter föredragens rad. Fröken Stina Staël von Holstein talade om sina intryck från hälsovårdskongressen i San Francisco 1923. Och det visade sig vara verkligt roande och givande intryck, som omfattade även amerikansk »hälsovårdspolitik» i allmänhet och som för resten delgavos med en god talares humor och ledighet.

Dr Ingrid Samzelius-Lejdström talade om sina andningsövningar i ett föredrag, betitlat »Medveten allsidig andning, en viktig faktor i fysisk fostran». Det var lärt och entusiastiskt, och de som icke förstodo det ena, senterade säkert i så fall det andra.

Hur man bör gå och springa.

»Gång och löpning» är och förblir ju i alla fall en av våra viktigaste och vardagligaste idrotter, och det var naturligt att det åt denna sport, som vi litet var övat allt annat än sportmässigt på våra gator och vägar, gavs ett stort rum på programmet. Dr Ernst Abramson utvecklade mera vetenskapligt gångens och löpningens fysiologi, medan den bekante löparen Edvin Wide gav praktiska anvisningar. Däribland också sådana för den icke-idrottsliga och högklackade dampubliken, som att man inte — som just många damer på höga klackar för sed hava — skall svänga så mycket i höfterna, att man knappt kommer fram, och att man bör sätta fötterna rakt fram vid gången. Låga klackar skänka en välformad vad just emedan de anstränga den.

Skidåknigen bör ju vara den nordiska vintervandringsmetoden och kapten Gunnar Dyhlén lämnade i samband med filmundervisning anvisningar rörande skidloppning.

Till ordförande i förbundet valdes dr Ada Nilsson, och till övriga styrelseledamöter:

fru Greta Adrian, Örebro, frkn Anna Behle, Sthlm, fröken Lilly Dufberg, Lund, fröken Elin Falk, fröken Ida Fischer, frk. Marrit Hallström, Sthlm, frk. Karin Karling, Göteborg, frk. Maria Kärrberg, Malmö, fröken Ingrid Larsson, Gävle, fröken Selma Lundberg, Jönköping, fröken Ida von Plomgren, fröken Ester Svalling, fru Ebba Theorin, fröken Ragnvi Torslow, dr Lydia Wahlström och dr Karolina Widerström, Stockholm.

Slutligen blev det middag, idrottsfilmföreställning och folkdansuppvisning. Och nästa år vid den här tiden ses vi alltså igen — vid ett möte med annat men lika lockande program.

- Steinway & Sons -

**Lundholms
Pianomagasin**

Stockholm
Jakobsbergsgatan 39

Göteborg Malmö

**KÖP
TANGENS
GÄRDINER**

**Oxygenol-
Tand-Creme**

med vätesuperoxid

Stärker tänder och tandkött.

**Hemfärgen
HÄRVAN**

INREG. VARUMÄRKE

Jämna, vackra och veckfria bli Edra plagg med denna av alla förbrukare högt skattade hemfärg.

35 olika färger, ljusa och mörka.
Begär provkartor.

En påse å 35 öre färgar 1/3 kg. gods.
Hos alla handlande.

**A.W.HERDINS FÄRGVERK
FALUN.**

PERSSONS STICKMASKINER

Svensk tillverkning.
Guldmedalj å alla utställningar. Erkänt bästa maskin för tillverkning av alla sorters stickade artiklar, såsom strandkofter, jumpers, sweaters, underkläder, strumpor m. m.

A.-B. Per Perssons Väv- & Stickmaskin.
Fabrik: Kontor & Utställning: Fabriksgård 3. Drottninggatan 21 B. STOCKHOLM.

**PHOSPHO-
ENERGON-
PILLER**

Förordas av läkare vid allmän svaghet, nervositet, överanstängning och sömnlöshet.

SALIAS ENDAST I APOTEK

"Idun bjöd oss alla mötas ..."
En rolig bordsvisa vid Kvinnornas Idrottsriksdag.

Till den lilla middag med samkväm, som under glad och hjärtlig stämning avslutade Kvinnornas Idrottsriksdag, hade gymnastikdirektören fröken Karin Karling från Göteborg skrivit följande roliga bordsvisa, som sjöngs av fröken Anna Behle.

Idun bjöd oss alla mötas till att dryfta om och hur kvinnans hälsa borde skötas och all annan kroppskultur. Och vi kom från alla kanter ifrån öster och från väst. Kvinnliga representanter och en enda manlig gäst.

Ifrån Dalarna var tal om allt är bra som nu det går. Ty de masar ifrån Dalom ta för kvinnorna upp spår. Men fast mannens snille prisas, kroppskultur som vi bör ha det behövs väl knappast bevisas, den bör vi väl själva ta.

Inga tävlingar bör störa, kvinnans goda karaktär. Hon sin idrott helst bör göra utan någon funktionär. Blott i lekar bör hon springa. Ömheden blir rent befängd när man sökte henne tvinga löpa efter tid och längd.

Vi ha stadgar diskuterat, vi ha spelat film också. Vi ha noga observerat hur man riktigt andas må. Pedagogiska metoder ha vi lärt från U. S. A. Möss till våra små klenoder* måste nu vi alla ha.

Kvinnorna i Industrier skola vi omhänder ta. Ändra på maskinerier så de omväxling må ha. Vi ska valla dem i skogen, skolbarn ska vi locka ut. Och när tiden blivit mogen, kastar själva bondmor spjut.

Mången här har vackert talat. Vi ha hört på visa ord. Lärdomar har riktigt skvalat bakom mötets långa bord. Med sin rygg mot denna svada och med klubban i sin hand lugn och trygg satt doktor Ada, sade själv ett ord ibland.

Snart vi åter äro hemma, resa bort båd' härs och tvärs, vill ni inte nu instämna, i min allra sista vers? Ingen särskild vi framhäva, men till dom som knogat mest: Ni ha ej det gjort förgäves, Mötet varit som en fest!

Karin Karling.

* Hänsyftande på en passus i fröken Stina Staël v. Holsteins föredrag.

Damernas diskussionsklubb.
(Forts. fr. sid. 55.)

över Amiel (*En drömmares dagbok* utgår i ständigt nya upplagor). Det visar sig att Marie Basjkirtsjev är ihågkommen efter tre årtionden, Eugénie de Guérin sedan ännu längre tillbaka, för att inte tala om den underbara Marie Lénér, vars anteckningar från flickåren fram till döden utgivits med en inledning av Marika Stjernstedt under titeln *En kvinnas biktbok*. Varken hon eller den säregne

Iduns byrå och expedition,
Mästern Samuelsgatan 45, Stockholm.

Redaktionen: ... Kl. 9-5 | Expeditionen: ... kl. 9-5
Riks 8660 — Norr 9803 | Riks 1646 — Norr 6147
Red. B. Carlsson kl. 1-3 | Annonskontoret: kl. 9-5
Riks 8660 — Norr 402 | Riks 1646 — Norr 6147

Iduns annonspris:
Pr millimeter enkel spalt:
35 öre efter text, 40 öre | Utländska annonser:
å textside. Bestämd plats 45 öre efter texten, 50 öre
20 % förhöjning. Led. pl. å textside, 20 % förhöjning.
och Platssökande 25 öre. | för särskilt begärd plats.

Iduns prenumerationspris:

Idun uppl. A.	Idun uppl. B.
Helt år ..... 15:—	Helt år 17:50
Halvt år ..... 8:—	Halvt år ..... 9:—
Kvartal 4:25	Kvartal 4:75

EN GARANTI
för
förstklassigt
fabrikat är
namnet
GAHNS

Välj en tvålsort ur vår stora sortering, en parfym eller en crème med vårt namn, och Ni blir tillfredsställd.

Köp
"Extra-Asken"
Väg. 400 grm.
Kronor 3:25 pr ask

Delikataste Choklad
PERCY F. LUCK & Co.

**Olycksfall- och sjuk-
Skadestands-
Automobil-
Motorcykel-
Glas- o. Vattenskade-
försäkring.**

Försäkrings A.-B. NORRAN, Göteborg.

Mustads recept N:o 5.

Makrill á la finesse

En verkligt delikat fiskrätt, som gör skäl för namnet finess.

1 kg. makrill
150 gr. "Mustads Bästa-Växt"
Saften av en liten citron
1/2 msk. salt, litet vitpeppar

Fisken rensas, ingnides med salt, peppar och citronsaft samt får ligga en 1/2 tim. "Bästa-Växt" bredes ut på vita pappersark, vilka lindas om fisken, varje ark flera varv, vikes omsorgsfullt i ändarna, på det ingen sås må rinna ut. Paketet stekas omkring 1/2 tim. i smord långpanna i varm ugn.

Med sax avklippes paketens ena ända och såsen uppsamlas i sässnipa. Papperet vecklas varsamt av. Serveras genast.

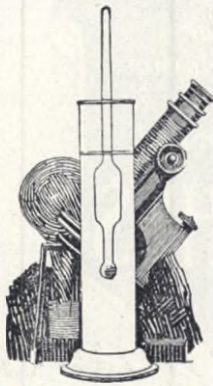
Klipp ur och samla Mustads Receptannonser! De införs varje vecka.

Ekonomisera matlagningen:
Genom att använda Mustads Solo-Grädd och Bästa-Växt i stället för smör, inbesparar varje husmor pengar, som kunna komma matlagningen till godo på annat sätt.

De plockas icke förrän de genomgått detta prov.

Detta instrument måste registrera en mycket hög sockerhalt i saften, innan druvorna plockas för framställningen av Sun-Maid-russin.

Detta fina instrument måste registrera en viss hög procent av socker i saften, innan druvorna plockas för framställningen av Sun-Maid-russin. Häri ligger förklaringen till, att dessa äro så mycket sötare och saftigare än vanliga russin, vilka ofta plockas innan de äro fullt mogna.

SUN-MAID RAISIN GROWERS,
Fresno, California.

SUN-MAIDRUSSIN

I de röda paketen finner ni de små kärnfria russinen, i de blå paketen de stora, urkärnade.

S 9

CRÈME SIMON

den moderna kvinnans favoritkräm gör ansiktshuden sammetslen, smidig och mjuk och ger hyn den vitet, som varje kvinna har rätt att fordra av ett förstklassigt hygieniskt toalettkräm.

Ett Idealmedel mot frostskador, hudsprickor och all slags retning.

SIMONS PUDER OCH SIMONS TVÅL

Yardley's Äkta Lavendel Tvål

sammansatt av de mest utsökta oljor, förlänar huden den mjukhet och ungdomliga friskhet som är första betingelsen för vacker hy och kvinnlig charm.

Varje tvål efterlämnar den friska doften av den äkta lavendelblomman, som kvarstannar på huden långt efter användandet.

Anspråksfulla damer uppskatta den.

Säljas i alla välsorterade affärer inom branchen.

Pris Kr. 1:50.

YARDLEY & CO., LTD., LONDON W. 1

engelsmannen Barbellion, vars dagbok utkom förlidet år (*Ur en brutens mans anteckningar*) var några historiskt märkliga personer, tvärtom, stackars sjuklingar, tvingade att föra ett tillbakadraget liv. Men de tog ömt vara på sina dagar, förvaltade väl himmels län. Javäl, kan det sägas, men om de inte varit "märkvärdiga", skulle väl ingen ha tänkt på att utge deras dagböcker. Härtill svaras: en människa vet i grunden inte hur märkvärdig hon är — blott det att skriva dagbok skiljer henne från de flesta andra. Nyttan av dagboken för livets ekonomi, dess värde för självdisciplinen, dess oumbärlighet som stöd för erinringen mången gång, dess intresse som beskrivning av utvecklingsgången, är sannerligen lika stor när det gäller "vanliga människor", som inte ha en tanke på att blotta sig offentligt. Såväl Barbellion som Marie Lenéru blevo en gång utsatta för äventyret att deras dagböcker troddes försvunna. Av de kval de då genomgingo och målände skildrat, kan man förstå, vilken skatt de ansågo sig äga i dessa anteckningar.

Det kunde sägas oändligt mycket mer till stöd för min uppmaning åt den, som har håg därför, att inte stå emot, utan följa sitt inre behov att ta vara på livets detaljer. Låt mig till slut anföra ännu ett vittnesbörd av färskt datum, ett uttalande av Torsten Fogelquist i hans bidrag till Sveriges författarförenings julpublikation *Vintergatan*, Odysse i landsorten, ur en ung föreläsares oskrivna dagbok. Inledningsorden lyda så här: Det finnes förvisso intet man på äldre dagar lär komma att ångra så djupt, som att man inte fört dagbok över sitt förflutna liv. Icke en dagbok med diverse meditationer över Gud, världsallet, kvinnorna och olyckan, utan en loggbok, avfattad på kärvt och knappordigt sjömansmanér, som stöd för minnet när man en gång sitter vid sin vinterbrasa, omvärd av skuggor och rör i den slocknande glöden. Hade jag blott till hands ett litet vaxdukshäfte med anteckningar...

Denna varning för onödiga utgjutelser förtjänar lika fullt att iakttagas av en begynnande dagboks-skrivare som vinken om loggbokens stil att noga följas — åtminstone tills man känner sig ha fått rymd under vingarna. Vincent B.-s.

Dagböcker liksom poesi- och födelsedagsalbum hör till en förgången tid då människorna ej hade så bråttom. Men detta hindrar ej att ännu en och annan för dagbok, det har onekligen sitt behag. För min del har jag ej tid att dagligen skriva i min bok, — jag är nämligen nog gammalmodig att ha en dag- eller rättare sagt en "minnenas bok" — utan jag skriver endast, då jag har något verkligt roligt att skriva om, allt tråkigt är ej lönt skriva upp, det kommer man nog ihåg ändå. Men det vackra, det sköna, det roliga det glömmes man lättare under årens lopp och då sorgerna komma är det bra att ha en "minnenas bok", som man kan slå upp ibland och läsa igenom och så att säga genomleva de goda, glada dagarna igen. Allt det man nästan glömt kommer så levande fram igen, och det kan man ha nytta av under mörka, tunga dagar.

En skriven bok som är mig mycket kär, också en slags dagbok, har jag efter min mor. Den heter "Mina födelsedagar". Min mor fick den på sin to-åriga födelsedag och skrev redan samma kväll om dagens små upplevelser, vilka presenter hon fått, vilka tanter och småflickor som kommit och gratulerat o. s. v. Sedan har hon skrivit varje år, varje födelsedag är noga beskriven och de äro av skiftande slag, tillbringade på många olika platser. Som t. ex. första födelsedagen som gift, hur där låg blommor överallt, till och med i morgontofflorna.

Allt detta är för mig, hennes dotter, roligt att läsa, då jag på så sätt kan följa hela min moders liv från det hon var tio år. En dagbok kan därför bli ett kärt minne och bör inte helt och hållet glömmas bort under vår jäktande tillvaro i denna allvarstunga tid.

Marianne.

Det kan nog vara omodernt i vanlig mening att föra dagbok. Men med det kan man göra som man vill. Nu skall jag tala om hur jag har gjort och gör. Som helt ung förde både jag och min jämnåriga syster dagbok. Och det var kolossalt roligt. När jag så gift mig brände jag upp alla mina dagböcker och behöll bara den sista. När jag var 20 år fick jag en bok liknande den ni nu fått, inbunden i fint band. Den tyckte jag var för fin att skriva dagboksutgjutelser i, ty då hade det gått åt för mycket papper och den hade blivit fylld på ett par gånger. Jag skrev i stället något som jag kallade "Blad ur minneskransen" — något liknande den lilla bit som är av mig införd i Idun N:o 1 detta år, under huvudrubrik "Små bilder ur livet". För ett par år sedan läste jag i tidningarna att en författare givit ut en bok, som skrivits vid många olika tillfällen och på olika platser, "några ord ibland vid en gatlyktas sken", som det stod. Så har även jag gjort. Men jag nöjer mig ej med att skriva. Jag klistrar upp, tidningsurklipp, som jag beledsagar med några rader, brev, som jag vill bevara etc etc.

Nu kan ni göra som ni själv vill. Men skriv aldrig något, som ej kan läsas av andra. Skriv

DUNTÄCKEN MADRASSER

göra sängkammaren till ett Paradis

J. Svensson & Bourghardt
GÖTEBORG

Täckfabrik Fjäderränseri

U-nabb Velocipedringar

Genom den form de erhållit och det tillverkningsätt de genomgått, vinna de utomordentligt såväl i slitstyrka som i elegant utseende och lätt gång.

AKTIEBOLAGET
NYMANS VERKSTÄDER
UPPSALA.

Den fetes vän.

Vid valet av medel mot fetma gäller det att finna ett sådant, som kan användas utan att man behöver hålla särskild diet eller i övrigt ändra levnadssättet samtidigt som det ej skadar hjärta, njurar eller matsmältningsorgan. Dessa egenskaper förenar "D:r Hoffbauers lagligen skyddade avmagringstabletter", som efter många års experiment förts i marknaden. De innehålla inga nya läkemedel utan ett växtextrakt, vilket redan för hundra år sedan var känt som medel mot fetma — men nu framställt i så ren form, att alla biverkningar äro utslutna. Man kan sammanfatta fördelarna av detta särskilt på senare tid så populära avmagringsmedel i följande:

D:r Hoffbauers avmagringstabletter framkalla redan efter kort tids användning ett ökat välbefinnande hos den korpolente patienten.

De ställa inga fordringar på patienten i fråga om ändring av levnadsvanorna och förorsaka intet avbrott i utövningen av det dagliga arbetet.

D:r Hoffbauers avmagringstabletter upplösa på kort tid fettlagren utan att menligt inverka på hjärta, njurar eller matsmältningsorgan. Intet avföringsmedel.

Säljes på apoteken utan recept. Finnes preparatet ej å apotek på Eder plats, tillskriv Elefantens Droghandel, Stockholm. Prospekt sändes på begäran gratis och franko.

D:r Hoffbauers avmagrings-tabletter säljas utan recept på apoteken.

Varnas för mindervärdiga efterapningar.

Vad läkare skriva om Radium och Miradium.

Ständigt nya uttalanden.

Overläge R.: "... Radiumets verkningsfält som botemedel utvidgas mer och mer..."

Dr. A. C.: "... Som flera gånger omtalats är det isynnerhet som medel mot gikt i dess många olika former, som emanationskuren användes. Men också mot nervsmärtor, svaghetstillstånd, ämnesomsättningsjukdomar o. d. har man sett goda verkningar..."

Prof. Dr. L. og Dr. med. H. L.: "... Vid många tillfällen uppträder förbättringen först någon tid efter avslutandet av kuren, och åter i andra fall är ett upprepande nödvändigt efter en paus på 4 veckor..."

Dr. S.: "... Jag har med gott utbyte använt Edert Miradium-Salt..."

Rådfråga Er läkare om Miradium. Miradium-Salt, Miradium-Pastiller och Miradium-Tabletter fås på apoteken å Kr. 6.50 pr. glas.

Före instrum. mentinköp prova

Grotrian Steinweg

Huvudnederlag för Sverige:
HIRSCHS PIANOMAGASIN
(CEDERGREN & C:o)
Regeringsg. 26, Sthlm. Tel. 12194.

STALRESARMADRASSEN IDEAL
Hygienisk — Billig — Hållbar.
Prislista gratis och franco.

AKTIEBOLAGET RESAR
Tel. 780 Karlstad. Tel. 780
Obs. i Våra madrasser äro ugnslackerade.

Kristall PATENT
DET NUMERA FÖRNÄMSTA VETEMJÖLET

AS. MÄRDET PÖPÖÖS KÄLSÖVÄN
CHRISTIANSTAD
ÖSTEBORG
KRISTALL-PATENT

aldrig något som ni skäms för, aldrig något elakt om någon, så det kan åstadkomma skada. Ebon.

Dagboken är trots mina 36 år mitt stora intresse och nöje. Den föres nu på ett helt annat sätt än i 15—17 års åldern — då fylldes sidorna av det, som rörde sig omkring skolarbetet, respektive lärare och lärarinnors personligheter, kamratlivets och nöjeslivets skiftande upplevelser. Då gick icke en dag utan någon rad, om ock det ej räckte till mer än: "vackert väder och min älsklingsrätt till middag."

Strax före nyårsskiftet var undertecknad bjuden till ett par väninnor, varav den ena är gift och kommit i svåra och olyckliga förhållanden — men trots alla vedervärdigheter är hon glad och strålande. På min fråga huru hon kunde stå emot och hålla ut, svarade hon: "Jo, jag har föresatt mig, att jag skall vara människa i alla vindar." Detta yttrande fyllde mitt hjärta med sådan beundran och på den första dagen på året 1924 skrev jag ned dessa ord — med den önskan, att även jag måtte kunna vinna en sådan själsstyrka. Andra sidor fyllas av en recension av en nyss slutad bok, en intressant teater-afton eller en konstupställning. Semesterresorna fylla mången god sida med ord och bilder. Min dagbok skriver jag så, att vem som helst kan och får läsa den och den roar och gläder många utom mig själv. Tankar och känslor som fylla blad för blad liksom hjälpa till att göra hjärtat friskt och modigt och lär oss älska det, som skall bestå. Vårt levnadsmål är dock först och sist en inre samling och högre lyftning och att våga leva efter denna övertygelse till sista andedraget. Eva.

Friluftsliv för arbeterskor.

(Forts. fr. sid. 51.)

tagit arbetarnas intresse för själva arbetet. Och kvar står i allmänhet endast löneintresset. Det är ju ej underligt då, att hos de unga arbetarna, uppstår längtan efter nöjen.

Man måste ha motvikt mot all ensidighet och enformighet, man behöver avbrott i arbetet. Man behöver andra kroppsövelser än de som fabriksarbetet ger, man skulle behöva gymnastiska rörelser, friluftsliv. Man behöver fylla sin lediga tid med något uppfriskande som är till nytta och utveckling för både kropp och själ.

Att man gärna vill fylla fritiden med friluftsliv är ju tydligt och att också stort intresse finns för gymnastik visar de rätt talrika gymnastikgrupper och idrottsgrupper som växa fram här och där i våra industricentra. Några semesterhem eller »sommarstugor» finns det också för arbeterskor. Men vad som redan finns förslår naturligtvis inte på långa vägar.

Också blir det en av det nybildade Svenska Kvinnors Centralförbund för fysisk kulturs allra första arbetsuppgifter att organisera gymnastikklubbar, friluftsliv genom scoutläger m. m. bland fabriksarbeterskor. Idun hoppas med det snaraste kunna framlägga förbundets arbetsplan på detta område. I väntan på att denna arbetsplan blir fullständig vill emellertid Idun redan nu rikta en vädjan till alla intresserade. Närmaste målet blir att med gymnasters tillhjälp anordna gymnastikklubbar i städerna för vintern, fotvandringar, friluftsläger samt sommarstugor för sommaren. Det är vår tanke att arbeterskorna själva skola bilda och leda de nämnda klubbarna. Vad Idun och Centralförbundet skola var och en på sitt sätt göra, är att stå stödjande och organiserande bakom detta arbete.

Vi hoppas att med dessa ord ha väckt våra läsaes intresse för saken, så att de äro beredda att bistå oss, när vi senare återkomma med en utförligare arbetsplan.

Veckans rebus återfinnes å sid. 12 i hushållsbilagan.

Endast namnet F. Pauli garanterar den äkta Liljemjölkrémen.

Spegelbilden

Hur många gånger har Ni betraktat Er i spegeln och önskat Er äga en renare hy? En hy som skulle göra Er "vacker som en tavla". Om Ni regelbundet använder

F. Pauli's äkta Liljemjölkrème

uteblir resultatet ej. Den botar narighet och hudsprickor, skänker hyn ungdomlig klarhet och skyddar vid kyla, blåst och regn.

Feniths namn borgar för en förstklassig produkt!

Gräddmargarin: "Extramärket Fenith"
Växtmargarin: "Feniths Extra Växt"

äro marknadens förnämsta koaliteter.

LUNDS DAGBLAD

är den enda tidningen i denna burgna stad med sina bortåt 30,000 invånare. Rik landsbygd.

Följaktligen en av landsortens bästa annonstidningar

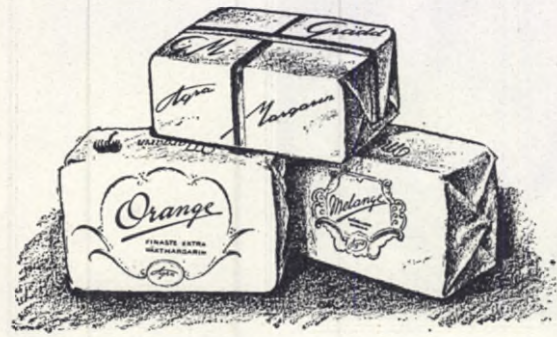
Heja, Heja!

Pix läskar och stimulerar. Den hjälper spelaren att hålla farten matchen ut och åskådaren att icke förtrötta i hejaropen.

Ingen sport utan PIX!

ten

Tre representanter för god hushållning

En ung fru hade av sin väninna blivit tillrädd att i hushållet använda margarin i stället för smör. Hon köpte första bästa märke hon kom över, och resultatet blev det motsatta mot vad väninnan avsett. Ty liksom det finns bra och dåligt smör, så finns det olika slags margarin. Ett dåligt margarin kan aldrig ersätta ens sekunda smör, medan ett förstklassigt margarin har alla smörets fördelar men inga av dess olägenheter.

Gör som varje omlänksam husmoder — prova Eder fram. Dessa tre märken giva i praktiken det resultat, som bör sättas som idealet.

MELANGE på bordet och till grönsaker — rört eller smält — är läckert och närande.

ORANGE eller AGRA GRÄDD — allt efter personlig smak — till all övrig matlagning och till bakning, det är grundsatsen för var och en som vill finna vägen till EKO-NOMI I HUSHÅLLET.

Margarinet utan Margarinsmak

Aggra

Ni faller

i förundran över våra billiga priser, när Ni studerar vår katalog. Vårt sortiment omfattar tusentals artiklar i manufaktur, korta varor m. m., allt i god kvalitet. Vår katalog ger Eder faktiskt de allra bästa tillfällen till förmånliga inköp. Den erhålles gratis och portofritt.

Ahlén & Holm, Stockholm.

Husmödrar!

RACO är marknads enda tillförlitliga kemiska rengöringsmedel. Garanterat absolut oskadligt för vävnaden. Har flera patent, som är ett bevis på att intet frätande ämne som förstör vävnaderna finnes i RACO. Finnes i alla A.-B. Svenska Varors affärer samt hos Agenturfirma Blixt & Nilsson, Jungfrug. 25.

Varje familjeförsörjare

bör bereda sina efterlevande Pension i

ALLMÄNNA ÄNKE- OCH PUPILLKASSAN

— Grundad 1784 —

Prospekt portofritt på begäran, varvid denna tidning bör återopas.

Storkyrkobrinken 11 - Stockholm

Redovisning.

Iduns fadderbarn:

Astrid Nilsson, Herrljunga 20:—, Fru Ellen Medelius, Göteborg 10:—, Fru Ida Wirén, Sthlm, 20:—, Sigrid Hjelström, Växiö 40:—, Summa kr. 90:—, Brevlåda.

FRÅGOR OCH SVAR

Fråga: Vill härmed fråga om någon av Iduns läsare har provat och använt den för någon tid sedan annonserade "Primus" med bakugn? Är den fullt tillförlitlig till bakning av alla sorters bröd, och kan man använda ett vanligt primuskök till den? Vad kostar den och var kan man få köpa den?

Ensam.

Svar: Bakugnen föres av B. A. Hjorth & Co. och är fullt tillförlitlig. Man kan använda ett vanligt Primuskök till den. Bakugnen finns i varje välsorterad järnaffär och kostar 12 kr. utan och 13:50 med fot.

Fråga: Hur tillagar man bäst glögg?

Svar: Tag ½ lit. brännvin i en s. k. glöggpanna eller vanlig kastrull av aluminium, nickel eller oförtent koppar. I till 2 kkp. bitsocker lägges på en tallrik bredvid likaså godsakerna d. v. s. renade russin, i strimlor skurna fikon, skällade sötmandlar, knäckta nötter allt efter smak, "råd och lägenhet". Brännvinet värmes lätt tillsammans med glöggkryddor (c:a 10 nejlikor, 10 kardemummor, 3 pomeransskal, 1 bit kanel och en bit ingefära). Kastrullen ställes nu på något isolerande underlag på ett bord eller på hällen i en öppen spis, där glöggbrygden helst sker inför gästernas intresserade ögon. På ett härför avsett galler eller en hålslev, som hålles över kastrullen lägger man sockret litet i taget. Brännvinet tändes på, och nu öser man med en silversked den brinnande vätskan över sockret, som så småningom smälter ner och av hettan färgas svagt brun. Vid ösningen bildas en väldig flammande låga, som gör sig bäst i dämpad rumsbelysning. Lågan minskar så småningom, ju längre spriten får brinna desto svagare blir drycken. Lågan kan lätt släckas genom att man lägger ett lock eller en tallrik över grytan. Strax innan lågan släckes tillsättes "godsakerna" och ½ flaska vin helst rödvin eller vitt, men man kan använda vilken sort man vill: vitt vin, madeira, punch eller litet cognac allt efter smak och den styrka man önskar.

Glögen kan naturligtvis tillagas i förväg; den hettas då upp, när den skall användas och kan då spådas med vatten eller vin efter smak.

Ovanstående räcker till c:a 10 vichyvattensglas. **A. S.**
Fråga: Lider av en växt på sköldbröskörteln och är mycket nervös däröver. Finns det rakt ingen bot emot det? Ville vara så tacksam om jag kunde få någon tröst. Har haft så många sorger, att det är omöjligt för mig att hålla mitt humör uppe hur mycket jag än försöker. Kan man leva i flera år med en sådan sjukdom? **Gammal prenumerant.**

Svar: Växten ifråga är sannolikt en strumacysta utan farlig beskaffenhet och bör icke förorsaka någon nervositet. Ni kan lugnt vända Eder till en läkare.

Fackman.

Fråga: 1) Vad är eller hur uttalas deurbattangerna?

2) Vore tacksam få veta av vilket djur Persianskinn är, efter det är så dyrbart? **E. H. S.—II.**

Svar: 1) Ordet skrivs deurbattants eller försvenskat döbatång och uttalas som det låter.

SPIECKERS SANOKAPSLAR

alstra nerv- och muskelkraft. Undandröja kraftnedsättning, trötthet, sömnlöshet, överansträngning, blodbrist och svaghetstillstånd, ojämförligt snabbare än något annat medel. Intyg från kända svenska personer på begäran gratis och franko. Askar om 20 kapslar (tillräckligt för 20 dagars bruk) å alla apotek och kemikalieaffärer till pris kr. 4:25 eller exp. portofritt från undertecknade.

Stor kur (10 askar) kr. 33:50.
Liten kur (5 askar) kr. 20:—.

Generalagenter för Skandinavien:
Harald Westerberg & Co.,
Göteborg.

Allas förtjusning!

Ni kommer alltid att tycka om mig — min smak är utsökt och jag är Eder bäste och säkraste vän, som lindrar hosta, heshet och katarr. Begär överallt, hos specerister, konditorier och på Apotek

REGLISSE FLORENT

Pâte vanillé
.. à la violette
Pastilles à la menthe
.. à l'anis

alla i askar à 60 öre, väl värda sitt pris.

Lager hos:
JAMES LUNDGREN & Co.,
GÖTEBORG.

Vid slipprigt väglag

utgöra T.NABBARNA på

Trelleborgs Cord

cykelringar ett verkligt effektivt g lidskydd, som förhindrar kullkörning, samtidigt som de giva den åkande möjlighet att köra snabbare än med andra ringar. Det är därför, varje erfaren cyklist köper TRELLEBORGS T.NABB-CYKELRINGAR. Erhållas hos var. e. velocipedhandlande.

Trelleborgs Gummifabriks A.B.

Generande hårväxt i ansiktet och på kroppen avlägsnas fort och smärtfritt med roten genom bruket av **SERRAIL**. De härbildande papillerna dö och håret försvinner därigenom för alltid. Oskadligt även för den ömtåligaste hud. Bättre än Elektrolys som ofta skadar nerverna. Pris med bruksanvisning Kr. 3:—.
Parfumeri Ravissante, Malmö II.

Bardin's Perle Sudder forsköner.

Blanche - Rose - Chair
Naturelle - Rachel -
Ocre - Corail - Rubis
Mauve etc.

Fås i alla Parfymaffärer,
Apotek samt i Kemikalieaffärer.
Engros-Depot
Madsen & Wivel, Köpenhamn.

KVALITETS-FERNISSOR

Var rädd om Edra golv och linoleummattor

och fernissa dem i tid! Men då Ni köper fernissan, så låt ej slumpan avgöra valet, bed ej heller att få "den bästa Ni har" utan kom ihåg att begära **JENSON & NICHOLSONS** fernissor, som äro kända och erkända över hela världen att vara överträffade. Firman har över 100 års erfarenhet i branschen och har dess strävanden alltid varit, att alla deras tillverknings skola i högsta möjliga grad motstå tidens tand.

J. & N. linoleum- och golvlacker överträffas av intet annat fabrikat å den svenska marknaden. De äro hållbara, giva mattan eller golvet en vacker och glänsande yta, torka fullt torrt på c:a tolv timmar och göra linoleummattor outslitliga. Hava under fyrtio år använts i nästan varje svenskt hem men ännu hava vi ej, vare sig direkt eller genom detaljister hört några som helst klagomål på att våra fernissor ej utfallit till full belägenhet.

Begär därför alltid J. & N. fernissor. De säljas av varje väl sorterad färghandlare.

JENSON & NICHOLSON, Ltd.,

Goswell Works, Stratford

LONDON E. 15 ;

Firman grundad 1821.

Inreg. varumärke.

Dr. Dralle's BIRKENWASSER

är ett absolut osvikligt medel mot MJÄLL och HÅRAV FALL samt utomordentligt angenämt och uppfriskande vid toaletten.

Erkännt och använt över hela världen på grund av sin värdefulla sammansättning.

LUNDHNS

Den icke blott renar utan gör även huden sammetslen och vacker.

PARFYMERI FLORA, GEFLE.
KUNGL. HOFLEVERANTÖR.

Det betyder flygeldörr eller dubbelörr.

2) Persianskinn fås av ett slags persiskt får. E. E.

Fråga: Jag är 30 år gammal och självförsörjande. Hyr ett möbl. rum och är sålunda mycket ensam. Dessutom känner jag mig ofta ensam i stort sällskap. Jag har rätt många bekanta. Några av dem besöka mig alltid, då de äro i misshumör eller något sorgligt hänt dem, men eljest hör jag ej av dem. Saknar mycket en riktig vän. Detta är kanske mitt eget fel, jag förstår ej människor och därför förstå de ej mig. Vore tacksam om Idun kunde giva mig ett gott råd eller möjligen hänvisning till någon bok härom. E. E.

Svar: Bliv medlem av Iduns korrespondensklubb eller av Iduns Kvinnoklubb, kanske kan Ni därigenom finna någon människa, som förstår Er. E. E.

Fråga: Vart kan man vända sig i Stockholm eller annorstädes för att få en tandoperation utförd med säkert resultat men ej alltför dyrt. Mycket tacksam för svar är A. E. M.

Svar: De flesta skickliga tandläkare utföra tandoperationer. För den som framför allt ser på priset kan rekommenderas Stockholms tandläkareinstitut som i sitt nuvarande moderna skick är fullt pålitligt. Vänd Eder till föreståndaren

Fråga: Kan upplysning erhållas av någon av Iduns läsare var utomlands en à två månader fr. o. m. slutet av januari kan tillbringas av något sjuklig person (nerv- och ämnesomsättningssjukdom). Klimatet skulle vara särskilt mildt, ej för varmt, och där ett ogenerat friluftsliv i storslagen natur vid sjö kunde levas. Kostnaden spelar ingen roll. Mångårig prenumerant.

Svar: I Meran kunna vi rekommendera Deutsches Haus; i

Mentone: Hotell Bristol eller Pensione Mignon; i Weggis nära Luzern: Hotell Alpenblick; i Lugano Hotell de la Paix, Hotel Victoria au Lac och i Genève: Hotell du Simplon. E. E.

Fråga: Undertecknad utbytte på vederbörligt sätt för cirka 9 år sedan sitt släktnamn (sonnamn) mot ett mera egenartat sådant. Kan jag nu åter erhålla tillstånd att utbyta detta egenartade namn mot min moders trevliga namn, som jag oförklarligt nog ej sökte att få antaga då?

Hur förfares nu vid ombyte av släktnamn? Erve, B. 13.

Svar: Har Ni redan ett namn av mera egenartad beskaffenhet, bifalles troligen icke en ansökan om ny namnförändring, såvida Ni icke kan anföra särskilda skäl härtill.

Ansökan om erhållande av nytt släktnamn skall ingivas till Konungens Befallningshavande i det län, inom vilket sökanden är kyrkoförd. (I Stockholm till Överståthållareämbetet). Sökandens namnteckning skall vara bevitnad av tvenne personer. Vid ansökningen skall fogas dels prästbevis, angivande sökandens fullständiga namn, hans födelseår, -månad och -dag jämte bostad i församlingen samt om han är gift eller icke, dels ock stadg. avgift för ansökningens kungörande. E. E.

Fråga: Som jag med förtjusning läser normannen Övre Richter Frichs böcker och finner dem synnerligen intressanta, vore jag ytterst tacksam om Idun kunde giva mig upplysning om vem författaren är. Prenumerant i Malmö.

Svar: Förf. skriver under sitt eget namn och är yrkesförfattare.

Fråga: Hur tillgår en kotiljong?

1) Med avseende på dansen.
2) Med avseende på utmärkelser. Asta.

Svar: Nu för tiden dansas sålän kotiljong. Det har blivit omodärnt liksom så mycket annat.

En kotiljong dansades mycket förr i världen och består i flera turer, vilkas anordning är överlämnad åt dansledarens smak. Herrarna och damerna äga i denna dans fullständig frihet att under turer bjuda upp den de vilja utmärka. Kotiljong var i regel sista dansen på en bal, varför den oftast blev glanspunkten och helst skulle bereda så många överraskningar som möjligt, t. ex. roliga och trevliga kotiljonsdekorationer m. m. E. E.

Fråga: Kan Idun lämna mig upplysning på någon klinik el. dyl. där ung flicka kan få lära sjukvård högst 6 mån. kurs. Märta.

Svar: Det är lämpligast att höra efter på något länslasarett. E. E.

LÄSARINNORNAS SPALT

SVAR.

Svar till Irma, Idun n:r 52.

Av en norsk fru, som har tillbragt en del av sin ungdom i Sverige, har jag fått den av Eder efterfrågade dikten:

Liljan ej i granna färger prälar, fast dess inre kraft nog röjs ändå. Kärlek uti mångens öga strålar, men på djupet kan dock hatet bo. Mången fattig är, som synes riker, mången rik, som trycks av sorger ner. Månget lyckans barn ju lyckan sviker, mången sörjer djupt, fast munnen ler.

Allt är icke guld, som synes glimma i förgångens och nödens värld. Låt ditt hjärta därför ej förnimma att det fäster sig vid sådan flärd. Guldets yta dig så lätt bedrager, om du dömer efter skenet blott. Undersök metallens rätta lager, om dess värde du ej rätt förstått.

Döm då därför ingen män'ska illa, om du tror, att du hans värsta ser.

Skenet kan bedraga, kan förvilla, endast Gud kan se i hjärtat ner. Den i trasor hölj'd, såväl som kungen multna skall, fast ej i samma grift.

Över bördens son som tiggaringen ljuder en gång jämlikhetens skrift.

Men vad heter författaren, och vad heter komponisten? G. R.

Svar till "Gammal Ungmö", i n:r 46 Idun.

Vill gärna lämna Eder de efterfrågade orden till "Försvunnen lycka", av Ida Prade. Vore tacksam om signaturen eller någon annan läsarinna av Idun ville vara så god delgiva mig orden till "Serenata" av Enrico Thoselli, istället.

"Lilla Skånskan."

Försvunnen lycka.

Min sommar flytt, nu stundar höst. Till själen när en vemodsröst i stormens dån, i regnets fall. Den täljer om en saga all hur livets älv i solglans låg, min julle gled på spegelväg och lärkan steg mot molnfri höjd och slog sin drill så glad och nöjd. Nu mörknar heden, nu tystnar sången

nu vägen slår mot skövlad strand. Min vackra sommar, så snart förgången var blott en dröm till längtans land.

Men sörj ej du den dag som gått den bragte ju så mycket gott, och sist du får, o, själ vad tröst, en sommar som ej följs av höst.

I gulnad skog jag ensam går och hjärtat högt av smärta slår. Min fagra mark har döden kysst och löven fallit ha så tyst. Här falnar allt på denna kust, här skiftar det av nöd och lust. Nu mellan brustna moln jag ser hur löftets stjärna mot mig ler.

En sommar kommer så skön och salig

en ändlös dag av salighet. Där får Du njuta en vila rolig och skåda glad Guds härlighet. Ja — sörj ej Du den dag som gått den bragte ju så mycket gott och sist Du får, o själ vad tröst, en sommar som ej följs av höst.

Giftermål pr annons eller icke?

"Prenumerant 1922—23" frågade i nr 52 av Idun för 1923, om det vore rådligt att sätta in s. k. giftermålsannons. Den bild hon gav av sig själv var inom parentes sagt mycket sympatisk: hon var en 32-årig dam med någon förmögenhet, hade bankplats, längtade nu efter eget hem, men hade aldrig tillfälle träffa någon man. En mängd andra svar — däribland en del personliga, som märket kan utfä på Iduns Redaktion — ha ankommit, och vi återge här några. Som man ser, lämnas råd i bägge riktningarna. Kanske flera av våra läsarinor ha någon erfarenhet eller mening att delge?

Kära "Okända". Vad ni än gör så svara aldrig på eller sätt in någon s. k. äktenskapsannons. Jag tänkte och kände precis som ni,

Vrickningar

Döda värken med Sloan's Liniment. Ingnidning obehörlig. Det intränger i huden av sig självt, samt borttager svullnader och giver en efterlängtd lindring i samma ögonblick det påstrykes. Botar varje slags värk. Ha en flaska till hands för behov. Fås på alla apotek.

SLOAN'S LINIMENT

— Den här senapen är någonting extra...
den sätter en så pikant smak på allting.
— Vad är det för sort?
— Colman's Savora förstås.

Önskas senap i pulver rekommenderas den gamla välkända Colman's D. S. F. Mustard.

Repr.: Gust. F. Bratt & Co., Göteborg.

Advokaten Eva Andén

JURIS KANDIDAT

Ledamot av Sveriges Advokatsamfund.
Lilla Vattugatan 14, STOCKHOLM.
Telefoner: 75 76, Norr 183 36, 75 92.
Juridiska uppdrag av alla slag.
Skriftliga förfrågningar.

satte in en annons men blev grundligt lurad, blev till och med lurad på pengar, råkade ut för en riktigt bedragare. Jag tror, att i allmänhet när en karl svarar på en sådan annons vill han att pengarna. Naturligtvis finns det dock undantag. Var ni bara lugn och se tiden an, kanske kommer den "rätte" innan ni anar det. Jag tror, att när man inte är så rysligt ung, när man gifter sig, sätter man mera värde på ett hem. Vem vet om alltid de gifta ha det så bra. Alltså var ni lugn och glad, så kommer nog ert "öde" också. *Greta.*

För min del finner jag edra avslag å tidigare giftermålsanbud enbart hedersamma. Hade blott er ståndaktighet bestämt. Medgivnas måste dock, att den utsättes på svåra prov: ensamheten, frånvaron av ett verkligt hem och — framförallt — av "livets sötma" — barnen — fresta till ackord med övertygelse och åsikter. Men annonsering är i sanning motbjudande. Som jag har någon erfarenhet i detta ämne, vill jag gärna vara eder till tjänst, men härför torde icke denna plats lämpa sig. Behagar ni i stället privat meddela eder med mig under nedanstående signatur. "Virtus". Stockholm I, p. r.

"Äktenskap bestämmas i himlen", har någon sagt. Ni möter alldeles säkert den man som är utsedd åt er, alldeles säkert. Håll bara ögonen öppna, så skall ni få se, att innan 1924 är gånget så har ni mött honom. Ni kan träffa honom var som helst, på en tågresa, i en butik, ja, var som helst. En anknytningspunkt ställer gud Amor så lätt om, allt ert görande förutan. Bara det att ni så gärna vill, gör att Amor så lätt och lustigt kan förmedla saken — när tiden är inne och saken är mogen. Hade jag haft tid skulle jag kunnat tala om något trevligt, men tyvärr har jag inte tid. Vi människor måste först luttras i livet och göras rätt skickade för att få vår lycka. Kanske ni redan sett eller är bekant med den man, som är utsedd till er lycka. Nej annonsera inte. Dyligt är mestadels skämt. Gör i stället resor. Ta in på olika pensionat. Tala med människor. Gå med öppna ögon och varmt hjärta genom livet, så har ni så att säga en radiomottagningsapparat i ert inre och då har han, er blivande, säkert på känn att det är ni som är hans utsedda. *Ebon.*

Ni har handlat rätt, som ej gift Er utan kärlek. Hade Ni gjort det, så hade ert liv kanske blivit mera innehållsrikt men också mera olyckligt. Därför har ni av den orsaken ingenting att ångra. Ett äktenskap utan kärlek, allra helst om det ej ingås med kärlek som orsak, är ett experiment, som ofta slutar med skilsmässa, och det lär vara det värsta, en kvinna får genomleva. Så tänk ej med grämlöse på, att ni ej antagit giftermålsanbud, då ni ej älskat honom, som älskade er. Det kan vara nog svårt att vara föremål för en kärlek, som ej delas av en själv.

Om ni skall annonsera för att gottgöra de "försummelser", ni gjort er skyldig till, och som orsakat, att ni ännu är lyckligt ogift i stället för olyckligt gift? Är det nu så, att ni prompt vill våga försöket utan kärlek som förutsättning, så står ju annonsering öppen för alla och i vilket syfte som helst. Det kunde ju hända, att en ensam man sitter någonstades och väntar på er, och vem vet, kanske kärleken mellan er två bara väntade på att bli medveten om sin tillvaro. I stället för att sitta och gräma er över eventuella och tvivelaktiga förkluster bör ni gripa verket an för att få en man, ett hem och barn, som för er synes vara lyckan i livet. Det är det också, men lyckan blir så problematisk utan ömsesidig kärlek. Alla vägar

Detta vackra, vita, isländska fårskinn

sälja vi för endast kr. 10:—, Brun, svart, gula och röda till kr. 17:—
Obs! Storlek c:a 60x120 cm.

Skinnen äro långhåriga, c:a 15 cm. Verkligt rena, eleganta, lämpliga till barnvagnar, korgstolar och skrivbordsmattor.

BILFÄLLAR tillverkas av isländska samt svenska fårskinn. Infordra offert! Uppgiv storlek och färg.

Mot postförskott eller förut insänd likvid. Full utbytesrätt medgives.

A.-B. Thure Andersson

Örebro

Tel. 2076

Cerebos Salt

Ni använder så litet salt så Ni bör alltid använda det bästa. Cerebos Salt är garanteradt af Brittiska Hälsovårdsanstalten som absolut rent och hälsosamt. Och det håller sig torrt i alla väder.

Se hur jämnt det rinner.

Filtar

köper man alltid från

Sahlströmska Fabriken, Jönköping,

Man får då starka, varma, färg-
äkta, arsenikfria filtvaror.

Obs! Moderna mönster, hög kvalitet.

FRU
ODA BERG
KALMAR.
Pr korrespondens besvaras hem-
inrednings- och möbleringsfrågor.
Adresser lämnas på inköpskällor
och kostnadsförslag ombesörjes,
prover anskaffas och fördelaktiga
inköp förmedlas.

Taxa för enkel förfrågan kr. 3:—.

Döva höra

Den amerikanska elektriska **hörapparaten ACOUSTICON**, som är världens förnämsta, kan nu regleras i 6 styrkegrader efter örats olika hörselörmåga. Förordnad av öronspecialister. Oumbärlig för lönghörda i kyrka och teater. För efterrapningar varnas.

Öronmassageapparaten **MASSACON** botar susning för öronen. ACOUSTICON är den enda elektr. hörapparat som är patenterad, o. lämnas 5 års skriftlig garanti. ACOUSTICON är tillerkänd guldmedalj i St. Louis o. den engelska kröningsmedaljen i guld. Användes av H. Maj: Ankedrottningen av England o. Prins Carl av Sverige. Begär katalog och intyg. Ensamförs. för Sverige: MALMÖ BANDAGE ETABLISSEMENT, Per Vajlersgatan 9, Malmö I. Telefon 4975.

Bästa annonsorganet

för hyrning av sommar-
nöje, vid behov av tjän-
stefolk eller annat är för
Strängnäsbygden sta-
dens enda tidning

Strengnäs Tidning

R. T. 3 och 803.

FRÅGA OCH SVAR

Fråga: Giv mig ett gott råd! Jag önskar att köpa mig ett par lufter vackra och smakfulla gardiner, passande för ett i mörk ton hållet herrum. Tapeten är blå, mattan även blå samt möbelen av mahogny. Vad för sorts gardiner och vilken färg, samt var skall jag bäst köpa desamma?
Fru Ellinor.

Svar: Tillskriv Aktiebolaget Sturemagasinet, 15 Stureplan, Stockholm, får Ni det bästa rådet, samt prover å alla upptänkliga gardinsorter.
A. J.
(Annons)

SUNNE-TIDNINGEN

nyhets- och annonsblad för

Fryksdalen och Norra Värmland

Är den enda tidning, som tryckes och utgives i den rikt befolkade Fryksdalen ("Gösta Berlings land"). Ett lämpligt annonsorgan för alla, som vilja komma i förbindelse med denna bygd.

Duktyger, Handdukar Vita vävnader

till fabrikspriser.
Prover sändas till landsorten på begäran franko.

ALMEDAHLS FÖRS.-MAGASIN.
OBS! 55 KUNSGATAN 55. OBS!
GÖTEBORG.

Läs

SYDSVENSKA DAGBLADET SNALLPOSTEN

Malmö.

Sydsveriges största och förnämsta
Nyhets- och Annonstidning

Ni minns väl Napoleons ord

"Skulle jag icke våga gå över Alperna, när Stathmos vågar gå över hela världen?" Så lød den korta texten i en annons, som för nu snart 15 år sedan första gången användes för att göra Stathmos vågar kända, och säkert har också Ni sett den mer än en gång, eller hur?

Bakom de skämtsamma ord, som då lades i Napoleons mun, låg emellertid icke ett tomt skryt utan det faktum, att Stathmos vågar redan då blivit kända och välkända ute på den stora världsmarknaden. De år, som gått sedan dess, ha endast ytterligare befäst den ställning, Stathmos vågar intagit såsom ett av världens främsta fabrikat på sitt område.

Se efter på en järnvägsstation eller ett postkontor, i ett tullpackhus eller stort varulager, och Ni skall finna att där, liksom i hemmen och butikerna — med ett ord, överallt där man sätter värde på en verkligt förstklassig våg — väger man på

STATHMOS VÅGAR

NYA AKTIEBOLAGET STATHMOS,
NYNÅSHAMN.
Tel. 54.

Ett sedan forntiden nyttjat läkemedel

är fiskleverolja, som ännu är ett väsentligt näringsmedel för de arktiska ländernas innevanare. Fiskleveroljan ger hälsa och motståndskraft åt den mänskliga organismen, som med lätthet upptager dess fina fettämne och vitaminer.

Läkarevetenskapen vet knappast något medicinskt medel, som i effektivitet kan jämföras med fiskleverolja under rekonvalescens och vid svaghet, förorsakad av lungsot, kronisk bronchit och körtelsjukdomar, ofta återkommande förkylningar, bleksot och blodbrist.

Möllers Fiskleverolja

— Hydroxylfri —

Säljes i originalflaskor
à kr. 1:80 å alla apotek
samt hos kemikaliehandl.

bära till Rom, heter det. Ni behöver ju inte berätta för någon, att ni på detta numera vanliga sätt söker efter er make. Funne ni honom, vore det ju bra ej minst för honom, som kanske liksom Ni sörjer över sina förlorade tillfällen, och funne ni honom ej så...

Då måste ni resignera. Och försöka vara glad ändå. Längtar ni efter någon att offra er för, giva och få kärlek av, finnas så många söta barn i världen, som med glädje skulle taga emot eder som sin egen lilla mamma i stället för den de mistat. Så inte behöver man vara barnlös, fast man inga egna barn skaffar till världen. Men det är en matematisk nödvändighet, att många kvinnor i vårt land bli utan män. Dels äro männen färre, och dels förbli många män ofgifta. Så det kan absolut ej räcka till med en man till varje kvinna, och det få vi finna oss i. Männen äro också mindre långlivade än kvinnor i medeltal. Allt samverkar således till att sätta kvinnor på överbliks kartan, vilket alls icke är bevis på någon efterblivenhet hos dessa utan ofta tvärtom. Det är oftast prov på större livsduglig-

het att gå ensam genom livet än att vara två. Dock: lycka till med att genom annons söka rätt på honom, som eventuellt väntar på er. Varom icke, var glad att det icke gick värre och framförallt: Gör er välsignelsebringande på något sätt, så blir ni alltid lycklig, om ni blir gift eller ej. Med vänlig hälsning

Signal Berm.

FRAGOR.

Fråga: En 19-årig kontorsanställd flicka, som jag är intresserad för, har av sin principal blivit erbjuden högre avlöning, i händelse hon lär sig att behärska engelska språket. Därför vill hon gärna komma ut till England på 1 år eller däromkring och tänkte då försöka få en plats i familj, eventuellt som barnsköterska, då hon har god hand med barn. Bäst vore naturligtvis, om hon kunde komma till en svensk familj bosatt där ute. Men hur komma i förbindelse med en sådan? Vore tacksam för råd eller upplysning.

I. H.

Var finns den bildade dam inom Iduns damvärld som, något kapitalstark, skulle ha intresse för att tillsammans med undertecknad

som är medellös men fackkunnig i modeyrket, har god smak och stor varukännedom och flerårig erfarenhet i finare modeaffär med finaste kundkrets starta en fin liten affär? Eller annars giv mig ett gott råd, ett gott förslag beder tacksamt

Initiativ.

Skulle vara innerligt tacksam om någon kunde lämna beskrifning på "myrtillervin" kryddat, kanelsmakande.

X.

Jag är en 40-årig officersänka med ett litet kapital och en ännu mindre pension och måste nu, när dyrtidstilläggen dragas in börja med något arbete och fundera på matsverving eller hembageri och undrar i vilken stad det skulle lämpa sig bäst. Vore mycket tacksam för råd och upplysningar av någon erfaren person även över frågan, huruvida kompanjonskap skulle vara lämpligt, och hur man då brukar ordna det.

Fru Elisabet.

På kyrkdörren i Mora hänger ett stort björnskin som ett minne av den sista björnen som blev skjuten i Mora, vilket årtal var det? Kunde ej få reda på det, trots förfrågningar.

Vid flyttningen råkade jag slå sönder kupan till en pendyl. En-

ligt uppgift tillverkas dylika kupor ej i Sverige. Om någon av Iduns läsarinna kunde lämna mig upplysning om någon utländsk fabrik, till vilken jag kunde vända mig, vore ingen tack-sammare än

Kupan.

BREVLÅDA

RED:S BREVLÅDA.

Lidande prenumerant i nr 50 bedes uppgge sin adress emedan ett par svar vänta.

Intresserad prenumerant. Vi ämna visst, som ni ber om, låta sammandrag av de värdefulla föredragen på Iduns Kvinnoklubb inflyta i Idun, så att även alla de läsare, som bo utanför Stockholm, kunna få del av dem. Som ni ser, göres början i detta nummer.

—a—b—. Segerlistan om "Fosterlandsord" innehöll 15,163 ord. Som kuriosum meddelades en emellertid icke godkänd lista med 9,864,100 "ord".

Lavola har varit vänlig nog att

uppvakta redaktionen med kvädet om en svan. Det bör ha utsikter att vinna uppmärksamhet i naturvetenskapliga kretsar:

Till vesternord vill jag fara där har jag vind och mask till föda

och där jag bor på höga fjällen och där jag vilar vid vida vatten.

En viss ombytthet i levnadsvanor som man ser, än uppe bland örnnarna än nere. Aktstycket torde snarast insändas till Vetenskapsakademien.

BOKNYTT

En Rembrandt-bok. Vår skäliga magra konstlitteratur har riktats med ett posthumt arbete av Rembrandt-kännaren dr. John Kruse vars essayer om Rembrandt samlats till en vackert utstyrd illustrerad volym som med forskarens grundlighet och den skarpsynta konstkännarens klara blick och intresseväckande framställningsförmåga belyser den stora flamländaren och ger nya värdefulla uppslag.

PÄRMAR

i rött klotband
med guldtryck

1 9 2 3

finnas nu att tillgå
hos hrr Bokhand-
lare, Tidningskon-
tor eller direkt från

IDUN

Gratis medföljer titelblad
jämfte innehållsförteckning.
Kronor 2:25 + porto 80
öre. Likvid i postanvisning
eller mot postförskott.

IDUNS EXPEDITION - - STOCKHOLM

Iduns förmedlingsbyrå
föreståndarinna fröken Elisabeth Ekedahl, lämnar tillförlitliga uppgifter om utkomstmöjligheten på olika banor just nu. Alla upplysningar om skolor och utbildningsanstalter, inträdesfordringar, kursavgifter och uppehållskostnader lämnas omgående mot en avgift av 1 kr. + porto. Kom också ihåg, att Iduns förmedlingsbyrå införskaffar ritningar till villabyggen, ger sakkunniga förslag till olika slags värmeledningsystem, badrumsanordningar etc. Lämnar förslag på litteratur. Gör upp matsedlar för fester, inköper handarbetsmateriel etc. Någon ersättning beräknas, allt efter den tid, som ätgärder för uppdragets utförande: i genomsnitt 3 kr. i timmen.

Genom byrån lämnar fru Oda Berg svar i alla heminrednings- och möbleringsfrågor och lämnar adr. på inköpskällor, vidare ombesörjas kostnadsförslag, anskaffas prover och förmedlas fördelaktiga inköp.

Lyckan kommer — —

"Högsta vinsten" tillfaller emellanåt en eller annan av de spelande. Men ibland kommer den på lotteriets egen del. Men även om den tillfaller en mänsklig varelse, så är det därmed inte sagt, att den stora vinsten blir till en fortfarande och sig bibehållande lycka. Ty det sägs — och därpå har man sett många prov — att det inte är tur med lotterivinst.

I livets lotterispel är det sällan den där stora, stora lyckan, som tillfaller en människa. De som bara sträva efter den komma i de allra flesta fall att gå miste om, snart sagt, varje art av lycka.

Lycka är många gånger inte bara att få och få, utan det är lycka att taga vara på det man har. Lyckan kan vara som ett litet oansenligt frö, varur den härligaste blomman kan spira.

Det är någonting vanskligt, ja, man vore frestad att säga hemskt, med den där stora, kollossala lyckan. Ty det är med ägandet av denna, som med ägandet av en kolossal lotterivinst — den förvrider huvudet på sin man.

Det är bättre med en ordinär lycka, liksom med ett ordinärt kapital. Man kan ta allt med lugn och klar besinning. Man svävar inte i luften, utan håller s. a. s. fötterna på marken. Man förlorar inte fotfästet.

För den lycka, som är likt ett irrbloss, bör människan akta sig. En sådan lycka bara förbränner människan. Den gör henne oduglig för livet.

Det är med lyckan som med den där gåtan ni vet. Sju män kunna inte bära det på en stång. Men ett litet barn kan hålla det i sin hand. Det är *ägget*.

Och så är det med lyckan också. Den enklaste, fattigaste, mest olårda människa kan vara lycklig, om hon är nöjd med sin lott, om hon gör sin plikt med kärlek och gott hjärta, om hon tror på Gud och älskar människorna och öppnar sitt hjärta för dem.

Men de människor, som inte kunna detta, för dem skall den inre, den väsentliga lyckan glida förbi, som ett moln glider förbi på himlen, som en sky stilla och mjukt svävar bort över rymden — sträckte du dock dina armar efter den.

Allt det, som människorna räknar som förutsättningar för lycka, skulle väga dunlätt. Ty lyckan måste växa inifrån, från ett

Den kände författaren Ossian Elgström skriver om

Spieckers Sanokapslar

"Det är för mig ett nöje att få intyga att "Sanokapseln" till fullo visat sig inneha de goda egenskaper, som dess tillverkare påstå i de broschyrer, som biläggas präparatet.

Sanokapseln har, om den regelbundet tages i de doser, som angivas, en högst välgörande inverkan på såväl muskel- som nervsystemet.

Under mina resor, alltså under tider av ihållande kroppslig ansträngning, har jag använt Sanokapseln och funnit att den i hög grad stimulerar energin, och vill därför på det livligaste rekommendera präparatet till personer, som måste företa långa och ansträngande resor. Dessutom har Sanokapseln den ovärderliga egenskapen att den tar litet rum, är snyggt och praktiskt förpackad och alltså inte tar utrymme i packningen.

Även under perioder av ansträngande andligt arbete har jag funnit Sanokapseln nyttig. Ett regelbundet intagande av densamma ökar arbetsförmågan, ökar idéassociationerna och giver en känsla av allmänt välbefinnande, som icke är utan sin stora betydelse för arbetets jämna fortgående.

Allt som allt — Sanokapseln är det präparat, som alla andliga arbetare väntat på.

Norrsviken den 24 dec. 1920.

OSSIAN ELGSTRÖM.

SANOKAPSLARNE säljas i askar à kr. 4:25 å alla apotek och drogaffärer eller expedieras portofritt pr postförskott från undertecknade. Anbefalles vid alla kroppsliga eller andliga kraftnedsättningar, nervositet, sömnlöshet etc.

HARALD WESTERBERG & Co, Göteborg.

Krantz

harmoniskt inre, där glädje, förnöjsamhet, tacksamhet och människokärlek bor. Lyckan har människan i sin egen hand, den hand, som hon bara sträcker och sträcker för att fånga lyckan. Om hon blott slöte sin hand, så skulle hon kunna förnimma, att hon ägde lyckan. Men hon går aldrig så mycket in i sig själv eller studerar livet på djupet för att fatta detta. Och det är därför, som lyckan ibland flyr ifrån människorna. Och därutav kommer ordet att "människan inte vet att hon är lycklig — förrän lyckan är försvunnen."

Orsak och verkan.

Några reflektioner med anledning av en fråga.

Det händer ju mycket sorgligt och tråkigt i världen. Men i många fall lägga människorna allt för mycket på hjärtat av det som enbart är av denna världen. Det ideella, det inre, människors hårdhjärtenhet, förlusten av vänner etc. etc. detta tages med mera ro.

Men så fort det är frågan om pengar, då blir det en annan sak. Förlusten av pengar, som strängt taget mycket väl kunde undvaras, emedan människorna ha nog förut till sitt livsuppehälle, ha resulterat både i själssjukdom och död för egen hand.

Vi glömma att pengar är ett medel och inte ett ändamål. Med än aldrig så många pengar kunna vi inte mera än äta oss mätta, ha varmt och gott omkring oss, göra resor hit och dit, se allt det vi vilja se, bjuda vänner och bekanta till oss, ge våra barn uppfostran, göra gott här och där o. s. v. Med relativt begränsade inkomster kunna människorna göra detta, eller en del av detta. Och därtill prenumerera på vår kära Idun.

När nu en man i grämlöse över pengarnas förlust lägger sig till att dricka, slöar bort och inte bryr sig om hemmet och barnen och hustrun, inte tänker på hur de skola kunna reda sig, vad innebär då detta? Jo, det bevisar, att för denne man har sällskapsliv, nöjesliv, vänners glada lag varit det förnämsta, ty allt detta får försakas av en som mist alla sina pengar.

Men det innebär mera. Varför tänker inte en man i slik situation mera på hustrun och barnen, som han ju har i behåll, vid full hälsa och vid full vigör? Varför tänker han nu inte på hur det skall gå med att få mat på bordet, ty antagligen får han, trots allt ändå mat, ja, både mat och passning i hemmet. Hans skor äro varje morgon borstade, hans säng bäddas upp etc. etc. Hade han själv haft något av allt detta att göra och varit van därvid redan innan han förlorade alla sina pengar, så hade kanske alla dessa små sysslor i hemmet dragit hans tankar från de förlorade pengarna. Dessa små sysslor hade lagt en lugnande och sval hand på hans irriterade nerver och hade sagt till honom så här: "Käre, du har ju ditt hem, din hustru och dina barn, du har ditt arbete och du har oss."

Nu säger någon: Ingen karl gör de där sysslorna. Och jag svarar: jo, vänner, det göra många. Men de våga bara inte tala om det. Och allra minst deras fruar eller mödrar. Ty tiden är ännu inte sådan. Men den blir så. Arbetet i hemmet blir bindande band mellan familjemedlemmarna. Dess kärlek stärkes. Och mot dessa murar skall världens frestelser och lockelser studsas tillbaka.

Ebon.

Vid Reumatism, Huvudvärk, Gikt och Ischias

såväl som vid influensa, och smärtor av alla slag, verkar **TOGAL** snabbt och säkert. Togaltabletterna utskilja starkt den skadliga urinsyran ur kroppen och går sålunda till själva roten av det onda. Togal anbefalles varmt av många läkare och kliniker i Europa. Det efterlämnar inga skadliga biverkningar. Smärtorna lindras omedelbart, och även sömnlöshet bekämpas med Togal. Tillhandahålles av apoteken.

Mellins Food

är en världsberömd, lättsmält kraftnäring för barn, ammande mödrar, konvalcenter och åldersstigna samt för personer, som lida av mag- eller tarmsjukdomar. Föredas av läkare. Köpes i apotek, speceri- & drogaffärer.

VITRUMS FERROL

är det kraftigast aptitgivande och mest stärkande av alla moderna organiska järnpreparat. Synnerligen lättsmält föredrages det av den ömtåligaste mage. Vid blodbrist och svaghet av största verkan. Dess angenäma smak gör att det med lätthet tages av såväl barn som vuxna.

Tillverkas å **APOTEKET VASENS APOTEKSVARUCENTRAL VITRUM, STOCKHOLM**

Originalflaskor om 500 gram. Fås å alla apotek. Nedsatt pris kr. 3.25 pr fl.

Oatine

ÄR SNÖVITT, VÄLLUKTANDE, DRYG OCH VÄLGÖRANDE.

Den är alldeles outhärlig vid den dagliga ansiktsvården, den avlägsnar orenligheten, tillintetgör milliontals bakterier, stimulerar och främjar blodcirkulationen samt skyddar huden vid lätt ingnidning och avtorkning.

OATINE CREME fås överallt i tub eller burk à Kr. 2:50 och i stor burk med tredubbel innehåll à kr. 5:— Håll endast tillgodo med OATINE "Vit burk — grönt lock" och tillbakavisa alla efterrapningar.

uppsuges ögonblickligen av huden vid lätt ingnidning; den är mycket dryg och välluktande samt bevarar huden mjuk, klar och vacker. — Fås i burkar av samma storlek à Kr. 2:50 och Kr. 5:—.

Tillerkänd 10 Grand Prix & Guldmedaljer.

THE OATINE COMPANY, Stockholm. Paris & London

OATINE En gros: Madsen & Wivel, Köpenhamn.

Bechsteins

Flyglar

Aug. Hoffmanns
Pianomagasin
Malmskillnadsg.
25 B.

Jag anser de Bechsteinska instrumenten
som de skönaste och känsligaste instrument i
världen.

Richard Strauss.

Khasana

Kvinnans Pålitliga Vänner

äro Khasana-Creme och Khasana-Puder.

Khasana-Creme

glänsar icke, skyddar porerna för att tilläppas, håller pudret kvar.

Khasana-Puder

utomordentligt fint arbetat och siktat genom tunnaste silkesgas, borde därför blott användas i samband med creme med samma doft.

Finnes i flera tusen affärer.

DR. M. ALBERSHEIM / FRANKFURT AM MAIN
FABRIK FÖR FINARE PARFYMERIER / GRUNDAD 1892

Representant för Sverige: A. W. Galle, Kopenhagen, Løvstrade 8

Stekning och Bakning

utan smör.

Smörets bakkraft,
bryningsförmåga etc.
återfinnes numera
helt hos

Pellerins
grädd
margarin.

Prenumerera på

Skånska Dagbladet

med söndagsbilagan

HEMMET

MALMÖ

Den svenska landsortens mest spridda tidning. Läses av alla samhällsklasser. Vaken, självständig oberoende. Snabbaste nyheter — rikhaltig förströelse-läsning.

Modernt format med betydligt ökat innehåll utan höjning av prenumerationspriset.

Annonsera i

Skånska Dagbladet

Effektivaste annonsorgan för stad och land. Köpstark publik över hela södra Sverige. Elegant annonsuppsättning. Effektiv placering, tack vare det nya moderna formatet.

Skånska Dagbladet

när dagligen

60,000 sydsvenska hem.

"Kruschen
Känslan"

Den dagliga, lilla dosisen!

"Räck mig Kruschen Saltet, var så god!"

Detta har nu blivit en stående fras, när familjen varje morgon samlas vid frukostbordet. Alla vilja hava av det, njuta av dess renande och stärkande egenskaper, och snart få de väl skaffa sig ett glas var.

Placera ett glas Kruschen Salt på Eder t frukostbord och lägg märke till vad det utträttar för gott för Eder och Eder familj.

Den där nypan, vilken varje morgon lägges i morgondrycken, är det, som tillför Eder t system den kraft och uthållighet, vilken står emot dagens alla påfrest-

ningar i kropp och själ. Den tillför Edra ådror nytt, friskt blod och hela Edert sinne fylles med en känsla av kraft, förmåga och livsglad optimism. Önskar Ni känna Eder sådan? Placera då ett glas Kruschen Salt på Eder t frukostbord

Det är den lilla, dagliga dosisen, som gör det.

Kruschen Salt i glas å Kr. 3:— räcker för 100 dagars förbrukning. Begär det på apotek, i drogerier, i kemikalie- och välsorterade speceriaffärer. Kan annars rekvireras från ensamförsäljarna för Sverige.

Tag litet Kruschen Salt, så mycket som täcker en 25-öring regelbundet i Eder morgondryck eller i ett halvt glas varmt vatten, smakas icke, och denna lilla dosis skall få Eder att genom leva dagen med frisk optimism och sund styrka.

K. S. 5.

A.-B. ALFRED BENZON & Co., Malmö

Telefoner: 35 14, 11 58, 11 61

Benzona Nederlag:

Kungsgatan 31, Stockholm

Telefon: Norr 11930

Drottninggatan 5, Göteborg

Telefon: 15851

**Kruschen
Salt**